

B.71

Çeviri : MEHMET N. KARACA

GRETEL

1984 : B İ R K Â B U S

GEORGE ORWELL'in
romanından sahneye uyarlayan
PAVEL KOHOUT

B. 107
107

DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1984 : BİR KÂBUS

GEORGE ORWELL'in
romanından sahneye uyarlayan:
PAVEL KOHOUT

Çeviri :

MEHMET N. HARACA

PAVEL KOHOUT'UN NOTU

Bu oyun Kasım 1983'de oniki gün içerisinde yazılmıştır. "AUGUST AUGUST AUGUST" ve "ARMER MORDER" adlı oyunlarımın yazılışında da olduğu gibi bu kere de meydana gelen bu hızlı çalışma temposunun nedeni romanı tekrar okuyuşumda üzerimde bıraktığı etki ve yarattığı gerilimden başka bir şey değildir. On yıl önce romanı ilk kez çek dilinde okuduğumda olduğu gibi Orwell'in çizdiği tablonun gerçeğe endişe verici ölçüde yakın oluşu beni şaşkına çevirmişti. Çok şükür ki henüz tamamıyla gerçekleştiğini, romanda yaratılan güç sisteminin istisnasız her ögesinin tek tek dünyanın her köşesinde var olduğunu söyleyemiyoruz. Bu nedenle romandaki herhangi bir olayı ya da ayrıntıyı günümüze uyarlama gereğini hiç duymadım. Kurgu ve gerçek arasındaki "counterpoint" ise benç oyunda ilâve bir çatışma ortamı ve dördüncü bir boyut yaratma tadır. Sahne çalışmasında daha önce bazı romanlardan yaptığım uyarlamalarda (Karel Capek'in KRIEG MIT DEN MOLCHEN veya Jaroslav Hasek'in JOSEF SCHWEJK adlı romanlarından yapılan uyarlamalar) izlediğim yöntemi kullandım. Romanım tüm kuralları unutulmalı ve olaylar tiyatro kurallarına uyarlanmalıydı. Bu yüzden Yeni aksanlar, yeni yorumlar, olaylar arasındaki bazı bağlantılar ve hatta yeni motifler ortaya çıkabiliyor. Fakat bütün bunlar orijinal eserin yeni şeklinde eski özünü korumasına ve ilk baştaki gerilimi kaybetmemesine hizmet ediyorlar.

ÇEVİRENİN NOTU

Bu çalışma sırasında oyunun Geoffrey Skelton tarafından gerçekleştirilen İngilizce çevirisinden de yararlandım. Skelton'un tüm oyun süresince izlediği yöntemi -kitapta yer alan ve Kohout tarafından değiştirilmiş olan diyalogların romandan aynen alınması- oyunu Türkçe'ye aktarırken sadece birkaç bölümde daha uygun olacağı kanısıyla benimseyerek uyguladım.

ROLLER

- WINSTON SMITH
- JULIA
- O'BRIAN
- TOM PARSONS
- DR. CHARRINGTON
- UŞAK MARTIN
- SYME
- YAŞLI ADAM
- BAYAN PARSONS
- JOHN PARSONS (Çocuk)
- EVELYN PARSONS (Çocuk)
- FAHİŞE
- MUTFAK İŞÇİSİ
- CAMAŞIRCI KADIN
- YER GÖSTERİCİ KADIN (Aynı Oyuncu)
- CELLAT
- WINSTON'UN ANNESİ
- WINSTON'UN KIZKARDEŞİ (Bebek, Oyuncak bebek olabilir)
- DÜŞÜNCE POLİSLERİ (2 kişi)
- FIGURANLAR (Parti üyeleri, diğer düşünce polisleri, işçiler, cellat yardımcıları, tutuklular)

SESLER

- SES 1 NEFRET SESİ (Kadın Sesi)
- SES 2 : UYARI SESİ (Kadın Sesi)
- SES 3 : SPOR SESİ (Kadın Sesi)
- SES 4 : BİLGİ SESİ (Kadın Sesi)
- SES 5 : TEZAHÜRAT SESİ (Kadın Sesi)
- SES 6 : ALARM SESİ (Kadın Sesi)
- KOMPÜTER SESİ 1 (Erkek Sesi)
- KOMPÜTER SESİ 2 (Erkek Sesi)
- KOMPÜTER SESİ 3 (Erkek Sesi)
- EĞİTİM KANALI 1 (Erkek Sesi)
- EĞİTİM KANALI 2 (Erkek Sesi)
- EĞİTİM KANALI 3 (Erkek Sesi)
- ŞARKICILAR (Bir kadın, bir erkek sesi)
- ORKESTRA
- KORO
- ÇOCUK KOROSU

BİRİNCİ
PERDE

*topluluk
efekt kullanımı
nedeniyle dinin için diğine
değilme*

Büyük Birader'in dev bir poster (portre) tüm sahneyi kaplamaktadır. Gözleri herkesin üstündedir. Varlığının etkisi hafif bir maddeden yapılmış olan posterin bir bayrak gibi dalgalanmasıyla güçlendirilir.

Nefret Sesi bir gösteri lideri edasıyla sloganlar savurmaktadır. Kalabalık bir topluluk gittikçe yükselen bir tonda nefret dolu çığlıklarla yanıt vermektedir.

SES 1 - Kahrolsun aşağılık hain Emmanuel Goldstein kardeşliği!

TOPLULUK - Kahrolsun!

SES 1 - Halk düşmanı Emmanuel Goldstein'e ölüm !!

TOPLULUK - Ölüm!!

SES 1 - Lanet olsun burjuvazi uşağı Emmanuel Goldstein'e!!!

TOPLULUK - Lanet olsun !!!

Poster -Bayrak- yukarı çekilir. Dikine ve derinliğine 1984 Londra'sının stilize edilmiş bir kesidi ortaya çıkar. Blok apartmanların daracık odalarında ve daha büyükçe genel yerlerde mavi tulumlar içinde Dış Parti üyelerini, gri tulumlarla aile bireyleri görünür. Kızlı erkekli gençler Anti-Seks Birliği'nin kırmızı kuşaklarını bekalet kemeri gibi takmışlar. Ufak çocuklar da Küçük Casus'ların yeşil tulumlarını giymişler. Topluluğun içinde oyunda yer alanların tümü bulunmakta. Özellikle yüzündeki olağanüstü nefret ifadesiyle koyu saçlı bir kız göze çarpar. (JULIA). Hepsi Büyük Birader'in portresi gibi oyunun çeşitli bölümlerinde karşımıza çıkacak olan irili ufaklı teleekranların (bir tür televizyon) karşısında durmaktadırlar. Sahneye koyuş biçimine ve oyunun bütçesine bağlı olarak ekranlardaki görüntü seyirci tarafından da görülebilir veya -bana böylesi daha heyecan verici bir atmosfer yaratır gibi geliyor- seyirci ekranları görmez, elektronik aletlerle güçlendirilmiş sesler açık ve temiz bir şekilde duyulur ve ekranlardan yansıyan titrek mavi bir ışık dalgası sahneyi kaplar. Aynı akşamları dışarı baktığımızda komşu pencerelerden yan-

*pinokyo
pandora*

siyan TV ışıkları gibi. Hepsinden ayrı bir odada dinç, sağlam yapılı yaşlıca bir adam bulunmaktadır. Siyah tulum giymiştir. (O'BRIAN). O da bir teleekranın karşısında nefret sloganlarını söylemektedir. Fakat ~~ki~~ig Parti üyesi olmasının verdiği kayıtsızlık ve vakurluk dikkati çekmektedir. Tam ortada, aşağıda ve önde teleekranın önünde WINSTON SMITH (40 yaşlarında) durmaktadır. Zayıf, saçları dökülmeye yüz tutmuş bir adamdır ve Dış Parti'nin mavi tulumunu giymiştir. Sloganları gayet belirgin bir biçimde gittikçe azalan bir coşkuyla söylemektedir.

SES 1 - Baş düşmanlarımız korkak Avrasyalıların sefil kölesi Emmanuel Goldstein !

● TOPLULUK - (Bağırırılar)

SES 1 - Cesur Okyanusya askerlerinin katili Emmanuel Goldstein !!

TOPLULUK - (Kulakları tırmalayan bir sesle çığlıklar atarlar)

SES 1 - Analarımızın, karılarımızın, çocuklarımızın celladı, Emmanuel Goldstein !!!

TOPLULUK - (Hiddetle deli gibi haykırırlar)

WINSTON SMITH birdenbire akılalmaz bir hareket yaparak elleriyle iki kulağını kapatır. Aynı anda tüm salonda bağlantı kopmuş gibi sessizlik hâkim olur. Teleekranlar karşısında gösteri devam etmektedir. Ancak sadece hareketler izlenmekte hiçbir ses duyulmamaktadır. Birkaç saniye sonra WINSTON SMITH ellerini çeker ve tekrar başlar.

SES 1 - ...zehirli yılan Emmanuel Goldstein!

TOPLULUK - (bağırırılar)

SES 1 - Rezil sıçan, Emmanuel Goldstein!

WINSTON bir kez daha kulaklarını kapatır ve tekrar topluluğun nefret dolu mimiklerinin ve hareketlerinin eşlik ettiği bir sessizlik hâkim olur. Şimdi herkesin teleekranlar karşısında hazırda durduğunu ve dudaklarının aynı anda hareket edip durduğunu görüyor

*Kahramanlar
odalarına
götürülür
ve...*

ruz. WINSTON ellerini çeker. Okyanusya ulusal marşı sahnedeki herkes tarafından ve aynı anda bir koro tarafından söylenmeye başlanır. Askeri bir bando gürleyen sesiyle koro ve sahnedekilere eşlik etmektedir. Melodi İngiliz ve Amerikan ulusal marşlarının bir karışımını andırmaktadır.

MARŞ

- Doğudan ve Güneyden
- Avrasyalı çeteler
- Savaş tohumları atarlarken
- Partinin önderliğinde
- Büyük Birader'in izinde
- Zafere koşuyoruz
- Zafere koşuyoruz
- Okyanusyam
- Barışçı ve yeşil
- Okyanusyam
- Yaşayacak sonsuza değin

Yalnızca WINSTON SMITH marşı söylememektedir. Üçüncü kez elleriyle kulaklarını kapatır. Bu defa müzik ve marş aniden değil, yavaş yavaş azalan bir tonla kaybolur. Aynı anda Uyarı Sesi duyulur. Ses WINSTON'un ekranından gelmektedir.

SES 2

- Smith !

WS

- (Sanki elektriğe kapılmış gibi sallanır ve ellerini kulaklarından çeker)

SES 2

- 60079, Smith, evet size söylüyorum! Neden kulaklarınızı tıkıyorsunuz?

WS

- Ben... şey... üşüttüm de...

SES 2

- Hazırola geç! Marşa katıl!

WS

- Evet, peki... (Hazırol durur ve titreyen bir sesle marşa katılır.)

SES 2

- Daha yüksek sesle yoldaş!

WS

- (Daha yüksek sesle söyler.)

SES 2

- Daha yüksek!

WS

- (Bağırarak söyler.)

Okyanusya ulusal marşı sona erer. Aniden başka bir ses duyulur. Daha sakın ve samimidir.

SES 3 - Bu geceki Nefret Saati'nden sonra İyi Geceler Jimnastiği! Yoldağlar dikkat! Şimdi Spor Saati!

İşaret sinyali.

SES 3 - Şimdi kimlerin ayak uçlarına değebildiğini görelim bakalım! Evet bir, ki... bir, ki!

Jimnastik için uygun canlı bir müzik parçası başlamıştır. Spor sesi hareketleri yönetmekte ve herkes sıkı bir şekilde yapmaktadır. WINSTON SMITH'in de hareketleri yapmaya çalıştığını görüyoruz. Yüzünün ifadesi oldukça zorluk çektiğini göstermektedir. Müzik alçalır ve deminki ses pek dostane olmayan bir tonda duyulur.

SES 3 - Smith!

WS - (Bir an için dona kalır.)

SES 3 - Winston Smith, 60079! Evet, siz! Biraz daha eğilmenizi rica edebilir miyim. Daha iyisini yapabilirsiniz. Hiç gayret etmiyorsunuz!

SES 3 - Winston Smith! Bu bugün aldığınız ikinci uyarı. Kişisel değerlendirmenize bir naiyi (x) puan kaydedildi.

WS - Varislerim var...

SES 3 - Bir bana bakın! 41 yaşındayım ve altı çocuk dünyaya getirdim. Buna rağmen yine de dizlerimi bükmeden yapabiliyorum. 50 yaşın altındaki herkes ayak uçlarına değebilecek güçtedir. Artık Okyanusya için savaşılmazsak da en azından jimnastik yapıp formumuzu koruyabiliriz. Güney Hindistan cephesindeki gençlerimizi düşünün. Onların nelere katlanmak zorunda olduklarını aklınıza getirin bir an. Haydi canlanın biraz! Bir, ki.. Bir, ki!

(x) Partinin Okyanusyada yerleştirmeye çalıştığı yenedilde "iyi" sözcüğünün karşıtı. Kantın sahnesinde SYME'in yaptığı açıklamalarla (bkz.s.18) ileride de karşılaşacağımız bu tür terimler konusunda seyirci aydınlatılıyor.

- WS - (Becermeye çalışır ve başarır da)
- SES 3 - Böyle daha iyi yoldaş! Şimdi hep beraber bir, ki.. bir, ki!
İşaret sinyali.
- SES 4 - Dikkat Küçük Casuslar! Uyku saatiniz geldi! Hepinize iyi geceler!
- SES 2 - Ve unutmayın, masal yasaktır! Büyük Birader'in gözü sizde.
- ÇOCUKLAR - Yaşasın Büyük Birader!
- SES 5 - Yaşasın İngsos (x) !
- ÇOCUKLAR - Yaşasın İngsos!
- SES 5 - Savaş barıştır!
- ÇOCUKLAR - Savaş barıştır!
- Gong. Çocuklar çıkar.
- İşaret sinyali.
- SES 4 - Yeşişkinler dikkat! Tuvalet saatiniz! Batı Londra A/4 Bölgesi için özel duyuru: Bir Avrasya roketbombasının su deposunu imha etmesi nedeniyle Thames'den acil su tederiki. Kova kullanılmaması halinde pisliklerin acil durum kum sandıklarına atılması. Hava borularına pislik atılması kesinlikle yasaktır.
- Gong. Herkes çıkar, sadece çalışma masasında oturan O'BRIAN ve sürünerek teleekranın arkasına geçen WINSTON SMITH kalırlar. SMITH teleekranın arkasında tulumundan güzel ciltlenmiş bir defter çıkartır ve açar.
- WINSTON SMITH yüksek sesle düşünürken veya notlarını deftere yazarken bir uğultu duyulmaktadır.
- WS - 4 Nisan 19... belki de 84? Bunun kesinlikle doğru olduğunu kim bilebilir. Delilik de olsa yapmalı, burada teleekranın arkasında, proleterya mahallelerinden birinde ıvır zıvır satan dükkânın tekinden aldığım şu deftere günlük notlarımı yazmaya başlamalıyım. Bu sessiz satırlar, ki onlar yüzünder yakalandığımda belki de buharlaştırılacağım, benim haykırı-

(x) İngsos, İngiliz sosyalizmi anlamında kullanılıyor.

gım olmalılar. Yeter, bu kadarı yeter. Daha fazla dayanmam mümkün değil.

İşaret sinyali. WINSTON defteri saklar ve hızla teleekranın önüne gelir.

SES 4 - Anti-Seks Gençlik Birliği, dikkat! Yatma saatiniz geldi. Hepinize iyi geceler!

SES 2 - Ve unutmayın, cinsel ilişki yasaktır! Büyük Birader'in gözü sizde.

GENÇLER - Yaşasın Büyük Birader!

SES 5 - Yaşasın İngos!

GENÇLER - Yaşasın İngos!

SES 5 - Özgürlük köleliktir!

GENÇLER - Özgürlük köleliktir!

Gong. Gençler çıkar.

SES 4 - Dış Parti Üyeleri dikkat! Sağlık saatiniz! Batı A/4 Bölgesi için özel duyuru:

Bir Avrasya roketbombasının su deposunu imha etmesi üzerine Thames'den acil su tedariki yapılmıştır. Temizlik tabletlerinin kullanılmaması halinde suyun mendille filtre edilip nakısa ısıtılması ve dış temizliği yapılmısa. Gaz hatları zarar görmüşse dışların dille temizlenmesi.

Gong. WINSTON SMITH tekrar sürünerek teleekranın arkasına geçer, defterini tulumundan çıkarır. Uğultu devar etmektedir.

WS

- Yapmak istediğim aslında çok saçma. Günlükler gelecek için yazılır. Oysa gelecek nerede?... En azından nefret yağdırılan Emmanuel Goldstein Kardeşliği gerçekten olsaydı, bir asker gibi uğruna ölünebilecek haklı bir neden olurdu. Ama.. ama beni duyabilecek kimse yok.. hiç kimse.. yalnızca Düşün Polisi'nin işkencecileri... ve belki de yalnızca biri, yukarıdaki o adam.

Siyah giyinmiş olan O'BRIAN çalışma masasından kalkar ve gerinir.

WS

- Bu adam, bu iç parti üyesi.. tam yedi yıl önce yanımdan geçerken açıkça fısıldayan oydu.

*Ortan Gençler'den
Zaman-ruken saunı
verildi -*

O'BRIAN - (Başını hızla aşağıya WINSTON'a çevirir ve yavaşça söyler.)
Karanlıkların var olmadığı bir yerde tekrar görüşeceğiz.

Tekrar masasına döner ve iğinin başına koyulur.

WS - Evet, bu günlüğü O'BRIAN için tutuyorum. O benim tek umut ışığım. Gökyüzü çoktan yalanlarla karanlığa boğuldu. Parti iki iki daha beş eder diye buyursa herkes inanacak. Yakalarlarsa bana işkence edecekler beni buharlaştıracaklar, fakar yine de... Yoldaş O'Brian inandığım şu ki özgürlük iki iki daha dört eder diyebilme özgürlüğüdür. Eğer bu mümkün olursa gerisi kendiliğinden gelecektir.

İşaret sinyali. WINSTON SMITH günlüğü teleekranın arkasına saklar ve kaptığı bir havlu elinde aletin önüne koşar. Soyunmaya başlar.

SES 4 - Dış Parti üyeleri dikkat! Yatma zamanınız geldi. Hepinize iyi geceler!

SES 2 - Ve unutmayın, dış görmek yasaktır. Büyük Birader'in gözü sizde.

YETİŞKİNLER - Yaşasın Büyük Birader!

SES 5 - Yaşasın İngsos!

YETİŞKİNLER - Yaşasın İngsos!

SES 5 - Bilgisizlik güçtür!

YETİŞKİNLER - Bilgisizlik güçtür!

Herkes çıplaktır. Gong. Bütün ışıklar söner, sadece O'BRIAN'ın ışığı yanık kalır. Çalışma masasından kalkar, bir kasaya gider ve açar. İçinden bir kaset-teyp çıkarır, masanın üstüne yerleştirir. Düğmesine basar, Beethoven'ın Piyoano Konçertosu başlar.

Karanlık.

Müzik aniden bir kapının vurulmasıyla kesilir. Nasılsa doğal olmayan iki bağırta duyulur.

BAGIRTI - Açın! Açın! Smith! Kapıyı aç yoksa kıracağız! Bir iki...

Bu arada WINSTON SMITH yerinden fırlar, yarı uykulu havlusunu beline dolar, kapıya yönelir ve açar.

Odanın içine bir ışık dolar. Yeşil tulumlar içinde iki kişi SMITH'in üzerine atlarlar ve onu yere yuvarlarlar. WINSTON'u dövmeye başlarlar, Ellerindeki silahlar parıldamaktadır.

BAGIRTI - Eller yukarı! Sen bir hainsin! Sen bir düşünce suçlususun! Seni yok edeceğim! Seni tuz madenine göndereceğim orada gebereceksin!

Işık. Bitkin görünümlü bir kadın elektrik düğmesinin başındadır. Diğ Parti Üyelerinin aile bireylerinin giydiği gri tulumlardan vardır üstünde. Küçük Casusların yeşil tulumları içindeki iki çocuğunu kontrol etmek istemektedir. Çocuklar SMITH'in üzerine hücum etmiş ve sesleriyle onu yanıltmış, korkutmuşlardır.

*Queen
Parsons
Smith*

BAYAN PARSONS - Evelyn! John! Sakin olun! Duydunuz mu? Bırakın yoldaş Smith kalsın. (Onları çekerek uzaklaştırmaya çalışır.) Eğer uslu durmazsanız sizi götürmem.

ÇOCUKLAR - Yoo anne, idamı görmek istiyoruz ne olur!

BAYAN PARSONS - O halde doğru eve, haydi bakayım...

Çocuklar WINSTON'u bırakırlar, çıkarken halâ ellerindeki oyuncak tabancalarla ateş etmektedirler.

ÇOCUKLAR - Goldstein, seni yakalayacağız! Dan! Dan!

BN?PARSONS- Lütfen onlara kızmayın yoldaş Smith. Bugün idamı göremediler diye hayal kırıklığına uğradılar.

WS - (Ayağa kalkar, ayakları ağrıtmaktadır, halâ şok içindedir) İdam mı?

BAYAN PARSONS - Bugün Pazartesi. Avrasyalı esirlerin Westminster önünde asılmalarına tekrar başlanıyor. Tom'un çift vardiyası var, benim de çamaşırhanede sıram geldi. Bu yüzden gidemediler. Bağışlayın onları.

WS - Tabii, tabii...

BAYAN PARSONS - Lütfen böyle erkenden gelip sizi Büyük Uyandırma'dan önce rahatsız ettiğim için kusuruma bakmayın.

WS - Önemli değil, rica ederim.

BAYAN PARSONS - Kat tuvaleti gene tıkanmış. Buradaki tek erkek de siz!

WS - Evet, evet...

BAYAN PARSONS - Tom evde olsaydı hemen tamir ediverirdi. Böyle işlere bayılır Tom. Elinden her iş gelir.

WS - Evet tabii, tornavidanız var mı?

BAYAN PARSONS - Ne var mı?

WS - Tornavidanız!

BAYAN PARSONS - Haa, hayır yok.

WS - O zaman apartman hizmetlerine gidip...

BAYAN PARSONS - Pazartesi günleri onların eğitim günü.

WS - Hımmm, doğru.. o zaman hepsini acil durum sandığına...

BAYAN PARSONS - Evet öyle yapmalı.

Motorlu testere gibi hiç hoş olmayan yüksek tonda bir ses duyulur.

SES 4 - Herkese dikkat! Bu Büyük Uyandırma'dır! Hepinize günaydı

SES 2 - Büyük Birader'in gözü sizde.

WINSTON SMITH ve BAYAN PARSONS teleekrana bağırırılar.

İKİSİ - Yaşasın Büyük Birader! .

SES 5 - Yaşasın İngsos!

İKİSİ - Yaşasın İngeos!

İşaret sinyali.

SES 4 - İyi Sabahlar Jimnastiğinden önce bir duyuru! Dikkat dik!

SES 5 - Güney Hindistan'daki Okyanusya kuvvetleri parlak bir zafere kazandılar. Avrasya ordularının çekirdeği yok edilmiştir. Savaş nazuk bir gelecekte sona erecek. Yaşasın!

WINSTON SMITH ve BAYAN PARSONS alkışlayarak bağırırılar.

İKİSİ - Yaşasın!

BAYAN PARSONS - (Heyecanla yüzü ışıldar.) Harika değil mi?

SES 4 - Ve Bolluk Bakanlığı'ndan ~~bu~~ bir başka duyuru: Bugünden itibaren çukolata tayını 30 gramdan 20 grama çıkarılmıştır.

BAYAN PARSONS - (El çırparak) Harika değil mi?

Okyanusya marşı söylenmeye başlanır. WINSTON SMITH'in ardında sahne değişir. WINSTON hazırola marşa katılmaktadır. Son olarak koronun sesi duyulur.

KORO

- Savaş barıştır
Özgürlük köleliktir
Bilgisizlik güçtür.

WINSTON SMITH'in işyeri -1950'li yıllardan kalma çok eski büro mobilyaları ile döşenmiştir. Modern olan tek şey ince uzun, büyükçe, ağzı tel parmaklıklarla kaplı bir borunun giriş deliğidir. Bu belgelerin yok edilmek amacıyla ve diğer işe yarama kâğıtların içine atıldığı sıcak hava akımı ile binanın derinliklerindeki büyük fırınlara gittiği bir boru hattı girişidir. BELLEK ~~deliği~~ DELİĞİ. Yeni olan bir başka şey de her yerde bulunması gereken teleekrandır. Çalışma masasının karşısına yerleştirilmiş ve bir duyuru yapıldığı zaman mavi ışığı SMITH'in yüzünü aydınlatıyor. Bilgisayar sesleri değişik tonlarda olmalarına rağmen ses hep aynı yükseklikte kaldığından gayet monoton bir etki yaratmaktadır.

KOMPÜTER SESİ 1 - Dikkat, dikkat. Kayıt merkezi, 60079 numara, tamam.

WS - Burada!

KOMPÜTER SESİ 1 - Winston Smith, soru işareti, tamam.

WS - Burada!

KOMPÜTER SESİ 2 - İş talimatı duyurusu, ikinoktaüstüste times 17.3.1984 bb'nin söylevi güney hindistan yanlış bildirme düzelt stop times 14.2.1984 bolbak çukulata yanlış kayıt düzelt mesaj sonu tamam.

WS - (teleekrana) B.B'nin söylevi anlaşıldı, bolbak açık değil...

KOMPÜTER SESİ 1 - Bolbak, Doğrubak, Tövbebak, Sevgibak. Yenidilde Bolluk Bakanlığı, Doğruluk Bakanlığı, Barış Bakanlığı, Sevgi Bakanlığı için geçerli olan sözcükler, stop, çifttamam.

Dilin
değişmesinin
nedeni ne?

SES 2

- Yeni dili öğrenin! Yeni dili öğrenin!

WS

- (Önündeki terminalin düğmelerine basarak birşeyler yazar) Doğrubak Smith 60079 Times arşivini arıyor. Times 17.4.19 baskısı Büyük Birader'in Güney Hindistan ile ilgili söylevi ve Times 14.2.1984 baskısı çukulata tayını açıklaması isteniyor tamam.

KOMPÜTER SESİ 2-Times arşiv bilgisayarı, Doğrubak Smith, istenenler bulundu tamam.

WS

- Doğrubak Smith, istenenleri geçiniz, tamam.

KOMPÜTER SESİ 2-Times 17.4.1984 baskısı sayfa 1 sütun 1 ve 2, bb'nin savaş durumu üzerine söylevi, ne isteniyor, soru işareti, tamam.

WS

- Yanlış bildirme, güney hindistan, tamam.

KOMPÜTER SESİ 2- Açıklama şöyledir, ikinoktaüstüste, Güney Hindistan cephesinde Avrasya kuvvetlerinin güney kanadı büyük kış taaruzumuzla yok edildiğinden durum sakin ve istikrarlı bir şekilde seyretmektedir, nokta.

WS

- Stop. Düzelti. Güney Hindistan cephesinde Avrasya kuvvetlerinin büyük kış taaruzumuza rağmen güçlenmiş olmaları nedeniyle çarpışmalar şiddetlenmiştir, nokta, düzelti sonu, times mürettiphanesi, düzelti onayı, tamam.

KOMPÜTER SESİ 3- Düzelti tamam, tamam.

WS

- Baskıya geçilebilir, tamam.

KOMPÜTER SESİ 3- Nüsha tekrar basılmaktadır, mesaj sonu, devam edin, tamam.

WS

- Times arşivi devam edin, tamam.

KOMPÜTER SESİ 2- Times 14.2.1984 baskısı sayfa 2 sütun 4, Bolbak fiyat indirimi açıklaması, ne isteniyor, soru işareti tamam.

WS

- Yanlış bildirme, çukulata tayını, tamam.

KOMPÜTER SESİ 2- Açıklama şöyledir, ikinoktaüstüste, bugünden itibaren Güney Hindistan zaferi nedeniyle çukulata tayını 20'de 30 grama çıkarılmıştır, süt tayını ise...

WS

- Stop. Düzelti. Çukulata ile ilgili tüm veriler çıkarılın, düzeltinin sonu, times mürettiphanesi, düzelti onayı, tamam.

KOMPÜTER SESİ 3- Düzelti tamam, tatam.

WS - Baskıya geçilebilir, tamam.

KOMPÜTER SESİ 3- Nüsha tekrar basılmaktadır, mesaj sonu, devam edin, tamam

WS - Düzelti bitmiştir.

KOMPÜTER SESİ 3- Devam edin.

WS - Düzelti bitmiştir.

KOMPÜTER SESİ 3- Devam edin.

WS - Düzelti bitmiştir.

KOMPÜTER SESİ 3- Devam edin.

WS - (Şaşkın şaşkın düğmelere arka arkaya basarak)
Düzelti bitmiştir...

KOMPÜTER SESİ 3- Devam edin.

KOMPÜTER SESİ 1- Bitmek sözcüğü sadece aradaki sona ermeler içindir, X
Yenidilde geçerli olan sözcük çiftbitmektir.

WS - (Sinirli) Çiftbitmiştir.

SES 2 - Yenidili öğrenin! Yenidili öğrenin!.. Winston Smith,
bu bugün aldığınız üçüncü uyarı. Kişisel değerlendir-
menize ~~bir~~ bir artınaiyi puan kaydedildi.

WS - Ben beşinci baskıyı kullanıyorum..

SES 2 - İşinize dönün!

WS - İş talimatı almadım başka.

SES 4 - İşiniz yoksa, eğitim kanallarından birini açınız, si-
gara içmek serbesttir.

WINSTON SMITH göğüs cebinden ince bir sigara çı-
karır, tütününü dökülmesin diye yatay tutmaktadır.
Sigarasını yaktıktan sonra teleekranda bir eği-
tim kanalı arar.

EĞİTİM KANALI 1- ... daha 1950 yılında Londra ayaklarına giyecek papu-
rı bile olmayan aç işsizlerle dolu yoksul bir yerd. Küçük Casuslar, sizin yaşıntzdaki çocuklar günde 12 sa-
at çalışmak zorunda kalıyorlardı. Buna karşılık kapı-
talistler, çirkin, şişman, başkalarının giyemediği bacı

kasınlıca
gelmiş olmalı
gerçekleşiyor
X

gibi şapkallı adamlar şampanya denilen bir içkiyle ban-
yo yapıyorlar ve el öptürüyorlardı. Bunların başı da
"Kral" diye adlandırılırdı.

WINSTON SMITH başka bir kanalı çevirir.

EĞİTİM KANALI 2 - ... bu nedenle Emmanuel Goldstein'in İngsos'un eski
Alman Nasyonel Sosyalizmi ile Rus Marksizm Leninizmi'-
nin bir karışımı olduğunu ileri sürmesi pervasız bir
yalandan başka bir şey değildir. Alman Yahudi Hitler
ve Rus Yahudi Marks'ın ortaya attıkları sözde doktrin-
lerden oluşarak bugüne gelen günümüz Avrasya Nazikomü-
nizmi bir zamanların Avrupa'sını bir zindana çevirmiş
ve....

WINSTON SMITH üçüncü kanalı çevirir.

EĞİTİM KANALI 3 - ...Büyük Birader'in sözlerine göre yoldaş Ogilvy daha
üç yaşındayken makineli tabancadan başka hiç bir oyun-
cağı eline almazdı. 5 yaşındayken Küçük Casuslar Örgü-
tü'ne katılmış ve 11 yaşında karısına tahrik edici bir
şaka fısıldayan büyükbabasını Düşünce Polisi'ne ihbar
etmişti. Yirmiüç yaşındayken, Hint Okyanusu üzerinde
yanında önemli ~~kim~~ belgeler bulundurarak uçarken düş-
man uçakları tarafından kevalanmaya başlanmış ve boy-
nuna ağırlık olsun diye taktığı makinalı tüfekle deni-
ze atlamıştı. Onunki öylesine bir ölüm ki, insan kıs-
kanmaktan kendini alıkoyamıyor.

WINSTON SMITH dinlemeyi bırakır arkasına yasla-
nır fakat sanki dikkatle dinliyormuş gibi de göz-
lerini teleekrana dikmeyi unutmaz. Ses gittikçe
alçalır ve bir uğultu sesiyle bastırılır. SMITH
düşünceye dalar.

WS

- Düşünce Polisi herşeyi yapabilir, ama düşünceleri es-
okuyamaz. Düşünce kaleleri sadece işkenceyle yıkılıb-
ilir oldukça ümit yaşayacaktır. Günlüğüm, bu gece M
harflere dönüştürüp sana yazacaklarım bunlar. Yıkan-
mak yerine bu leş gibi düzenin pisliğini kazıyacağım
bütün bunların ne anlama geldiğini...

Bir işaret sinyali keser.

SES 4 - Dış Parti Üyeleri! Dikkat! Yemek Saatiniz! Tüm evrakları derhal bellek deliklerine atınız! Bir,ki...

WINSTON SMITH alışmış bir eda ile düzeltmelerle ilgili notları aldığı kâğıtları tıslayan bir ses çıkaran deliğe atar.

SES 4 - Şimdi kantinlerinize gidiniz. Güzel bir yemek zamanı için Nisan ayının gözde parçası.

Bir hafif müzik orkestrası pek canlı sayılmayacak bir ritimle çalmaya başlar. Bir şarkıcı da ruhsuz bir usulpla şarkıyı söylemektedir.

ŞARKICI -

Nefis bir Nisan günüydü
Nisan günü, Nisan günü
Nefis bir Nisan günüydü
İçimde güneşe yatma arzusu
Yatıyordum sereserpe, sereserpe

Sahne değişir. Büyük, modern, fakat yine de eski plüskü bir görünüme sahip pis ve herşeyden önemlisi hiç çekici olmayan bir işyeri kantini ortaya çıkar. Pencereleeri olmayan bir bodrum katıdır. Tavanda çoğu çoktan bozalmış birkaç vantilâtör vardır. İçerisi sıcak ve kokuyormuş gibi bir izlenim uyanmaktadır. Masalarda yemek yiyenlerin çoğu lokmalarının arasında mendillerle burunlarını kapatmaktadır. Servis tezgâhının arkasında üç ünlü slogan yazılı durmaktadır:

SAVAŞ BARIŞTIR
ÖZGÜRLÜK KÖLELİKTİR
BİLGİSİZLİK GÜÇTÜR.

Servis yapanlar beyaz önlüklerinin altına sivil kıyafetler giyen proleterlerdir. Çoğu adi ve ilkel görünümlüdür. Masaların üstüne örtü yoktur ve çoğu kimse tabak, çatal ve bıçağını, bardağını beraberrinde getirmektedir. Getirmeyenler eski askeri kâselerden yemek zorundadırlar ve kâselerin içinde önceki yemeklerden kalan artıkları bir çöp bidonuna boşaltmak zorundadırlar. Çöp bidonunun üzerinde ası bir pankartta şunlar yazılıdır: ÇÖPLER HANDEDDE SAĞ

WINTSON SMITH'in tabağı yoktur. Kuyruğa girer ve hemen arkasındaki adam ona seslenir. İri gözlü kısa boylu bir adamdır ve yüzündeki ifade hem üzgün hem de alaycıdır.

- SYME - İşte aradığım adam burada!
- WS - Syme? Ben de seni arıyordum. Acaba...
- SYME - Jiletinin olup olmadığını soracaktım.
- WS - Maalesef yok, altı haftadan beri aynı jiletle traş oluyorum. Dinle Syme...
- SYME - Ne yapalım o zaman ben de makel bırakırım. (Aklına gelir) Oofff bu da yeni bir kimlik kartı demektir. Hay aksi...

SYME WINTSON SMITH'in omuzlarının üzerinden dikkatle arkasına baktığını farkeder, dönüp o da bakar. Arkasında Anti-Seks Birliği'nin kırmızı kuşağını takmış koyu renk saçlı bir kız durmaktadır (JULIA).

- SYME - (Hemen yaptığı gafı örtmek istercesine Wintson'a döner) Esir mahkumların Westminster önündeki idamını seyrettin mi bugün?
- WS - Erkenden işim vardı. Baksana Syme, acaba...
- SYME - Düşünsene, bazıları ağladılar bile. Bu bilimsel bir araştırma konusu olur. Yani demek istediğim şu Avrasyalılar hayvandan da öte yaratıklar.
- WS - Sana sormak istediğim...
- SYME - Bence onları ~~mahkumlar~~ asarken bacaklarını bağlamamalılar. İşin tadı kaçıyor. Ayaklarıyla debelenmelerini, havayı tekmeleyip durduklarını görmek hoşuma gidiyor. Şimdi bir ray sistemi geliştirdiler. Teker teker tüm meydanı kayarak geçiyorlar, böylece herkes dışarı sarkmış dillerini yakından görebiliyor. Mavi, dilleri gerçekten masmavi tıpkı menekşe gibi. Beni çeken ayrıntılar bunlar.

Bu arada servis tezgâhının önüne gelirler, servis yapan adam sabırsızca ve kaba bir sesle seslenir.

MUTFAK İŞÇİSİ - Sıradaki!

WINSTON SMITH askeri kâsesine, SYME de kendi tabağına yemeklerini alırlar ve bir masa aramaya koyulurlar. Herkes yemek yemekte ve sohbet etmektedir.

SYME - Orada, teleekranın altında boş bir masa var.

Otururlar. Koyusaçlı kız yanlarındaki masaya oturur. WINSTON SMITH artan bir hayranlıkla onu izlemektedir. Yasak bir şey konuşulmadığını göstermek istemiş gibi doğal olmayan yüksek bir sesle konuşmaya başlar.

WS - Şimdi soruma cevap ver Syme. Yenidil sözlüğünün yeni bir baskısı çıkarıldı mı?

SYME - Tabii çıktı, altıncı baskı.

WS - Hadi ya...! Ben almadım ama şimdiden uyarıldım.

SYME - Ama olmaz ki! Bilgisayarlar bile daha yeni programlandı.

WS - (Gözleriyle onu uyarır.) O halde yukarıda daha onaylanmadığı apaçık.

SYME - Olunaksız! Direkt olarak Büyük Dürador'den geldi emir, hem de çiftartıyeni bir fikirle.. Bununla birlikte büyük temizlik başlıyor.

WS - Temizlik mi?

SYME - Evet, binlerce gereksiz sözcük temizlenip atılıyor. Dilin doğal iskeleti ortaya çıkana kadar çalışacağız, hedefimiz 2050 yılında onbirinci baskı. O zaman Yenidil'imiz toplam 999 temel sözcük içerecek ama yine de toplumun gerçekten gereksinim duyduğu tüm ifadeler vurgulanabilecek.

WS - Nasıl mümkün olabilir ki bu?

SYME - Dahiyane buluşlar özde hep basittir. Olayın sırrı eş ve karşıt anlamlı sözcüklerde yatıyor.

WS - (Anlamamış halde omuzlarını silker.)

SYME - Örnek olarak iyi ve kötü sözcüklerini alalım. Karşıt anlamlar veren iki sözcüğün ne anlamı var? Her sözcük zaten karşıtını kendi içinde taşır. O halde olumlu şeklini temel sözcük olarak alır ve karşıt anlamı için de bir ön hese yerleştiririz, olur bitir. Yani iyi ve kötü.

*Dil kütüphanesi
binlerce
ve ele geçilene
erir. Birinci
dönemden
belirtiliyor.
Deride*

Bu görüştten hareketle tüm sözcüklerin yüzde 23'ünden tasarruf edebiliyoruz. Örneğin yaşlı, çirkin, korkak gibi sözcüklere ne gerek var. Onların yerine nagenç, nagüzel, nacesur gibi sözcükler hallediyorlar.

WS - Çok iyi...

SYME - Neden çok iyi? Ve neden harika, şahane, mükemmel gibi veya tam aksine çok kötü, berbat, rezalet gibi bir sürü gereksiz anlam güçlendiren sözcükler. Matematiksel bir sıralama temeline oturttuğumuzda herşey basitleşiyor: örneğin artıyı, çiftiyi, çiftartıyı, çiftçiftiyi, çiftçiftartıyı veya artınayı, çiftınayı, çiftartınayı, çiftçiftınayı ve benzeri şekilde. Eski dile oranla çok daha anlam dolu ve buna karşılık hiç de sorun yaratmayacak derece basit. Sözcük hazinesinin yüzde 35'inden bu şekilde tasarruf yapabiliyoruz.

WS - Böylesine bir fantaz... yani şey... demek istediğim.. nasıl söylenir bu yahu?

SYME - Fantazi. Özel sözcük diye adlandırdıklarımızdan biri. Sapkın olumlu şekli atılmalı. Sağlıklı, gerçekçi bir İngsos bakış açısı anlamına gelen olumsuz şekli Nafantazi kalıyor sadece. Büyük Birader herşeyden önce tarihsel bir gerçeği savunuyor: Yenidil İngsos'dur ve İngsos Yenidil'dir. Yenidil'in dünyada her geçen yıl sözcük hazinesini ufaltan tek dil olduğunu biliyor muydun?

WS - Hayır...

SYME - Bu bir gerçek ama. Eski dil kayboluyor ve beraberinde tüm tehlikeler de yitip gidiyor, örneğin klâsik yazında yer alanlar. Bazı meslektaşlar Shakespeare'i Yenidil'e çevirmeyi denediler. İlk sonuçlar tamamen çiftartıyı. (Ezberinden okur) "Olmak veya Naolmak işte bütün naçözüm bu!" Hissedebiliyor musun? Sanki bir çiçeği koklar gibi.. Kalan sadece somut birşey. Kimseyi büyüleyemeyecek, baştan çıkaramayacak, mahvedemeyecek bir cevher. (Fikirlerinin coşkusu içinde güler.) Son olarak Düşünce Polisi kendine yeni bir iş bulmak zorunda kalacak. Düşünce suçu işlenebilecek hiçbir sözcük kalmayacak çünkü. Çiftçiftartıartınayı bir şey bu, değil mi?

"İdeolojiler
tehlikeli gerçek"
Kılıfına sığınır.

Yine bir
dışlanıyor.

WS - (Başını sallar.)

SYME - Zavallı Winston, Yenidil'in değerini anlamıyorsun değil mi? Düşünebiliyor musun yaklaşık elli yıl sonra aramızda geçen şu konuşmayı anlayabilecek tek bir insan kalmayacak.

Servis tezgâhının önünde yine biri gevezeliğe dalmıştır, mutfak işçisi acele etmesi için onu uyarır.

MUTFAK İŞÇİSİ - Sıradaki!

WS - (Mutfak işçisine bakarak) Yalnız... (durur koyu saçlı kızın kendisine baktığına farketmiştir.)

SYME - Proleterler hariç diyeceksin. Onları insan sayıp söz konusu etmek bile çiftsaçma olmaz mı?

WS - (Koyu saçlı kız yanındaki kız arkadaşı ile konuşmaya başlayınca konuya döner.) Yine de aşağı yukarı...

SYME - Nüfusun yüzde 85'ini oluşturuyorlar. Eeee, yani? Matematikten biliyoruz, belirsiz sayıda sıfırdan oluşan bir dizinin ancak başına bir rakam gelirse bir değer taşımaya başlar. Bu rakam da partidir. Herşeyden çiftartıenteresanı parti kendi öğretilerini bile değiştirmek zorunda ~~kla~~ kalacak. Özgürlük kavramı ortadan kalkınca "Özgürlük köleliktir" diye bir slogan nasıl olabilir ki? Yaa sevgili Winston, önder yoldaşlarımızın Yenidil için sarfettikleri gayretler karşısında memnun olmalısın.

Çoktan yemekleri bitmiştir, ancak SYME'ı durdurmak olanaksızdır. WINSTON SMITH arkadaşının ışıldayan zekâ dolu yüzünü izlemektedir, yeniden uğultu sesi başlar SYME'in sesi alçalarak kaybolur ve WINSTON SMITH düşünceye dalar.

WS - Bir gün sevgili Syme, bir gün Yenidil'de adlandırıldığı gibi seni buharlaştıracaklar. Herşeyi apaçık görüyor ve çok açık konuşuyorsun. Parti senin gibilere bir yandan gerek duyuyor fakat yine de bir yanda da yok ediyor. Ah, Syme harika bir müttefik olabilirdin sen, ancak önemsiz birisin ve benden bile önce Sevgi Bakanlığı'nın bodrumunda kaybolup gideceksin. Bu sanki akıllı ama üzgün bakışlı gözlerinde yazılı Kimsecikler kalkıp da arkandan seni sormayacak...

WINSTON'un düşünceleri ve SYME'in açıklamaları birdenbire şişman, orta boylu, sarı saçlı kurbağa suratlı bir adam tarafından kesilir, (TOM PARSONS). Dinamik görünümlü ancak yaşlanmaya yüz tutmuş bir adamdır. Alnındaki, yanaklarındaki hatta koltuk altlarındaki teri silmektedir. Yemeğini bir masaya yerleştirir ve WINSTON'un boğruüne de şakadan şöyle bir vurur. SYME ona yüz vermez.

PARSONS - N'aber ahbap, neler yapıyorsun bakalım? Bana göre fazla beyin işi galiba. (Ağzını yemekle doldurur ama konuşmaya devam eder.) Yardımların için teşekkürler, iyi bir komşusun. Benim keretalar seni biraz korkutmuşlar ama hiç olmazsa onları heyecanlandıran, coşturan nedenler hep doğru şeyler. Ne dersin? Sana eski pazarda satıcı kadının birinin eteğini nasıl ateşe verdiklerini anlatmış mıydım? Veletler sosisleri Büyük Birader'in posterine sardığını görünce alevlendirivermişler kadını. Herhalde bayağı iyi yanmıştır. Küçük Haydutlar ha, değil mi? Ama hırsları ortada.. Biliyor musunuz casuslara en son ne dağıttılar? Anahtar deliklerinden dinleyebilmeleri için Dinleme Boruları. Tabii ki sadece bir oyun. Ama yoldaş Ogilvy de oyuncaklarla başlamamış mıydı? Hiç olmazsa doğru yoldalar değil mi?

WS - (Başıyla onaylar.)

PARSONS - Yahni bugün lezzetli ne dersiniz? Smith, ahbap, biliyor musun neden peşindeyim. Şu bana vermeyi unuttuğum para için.

WS - Ne parası?

PARSONS - Nefret Haftası için. Apartman veznedarı olarak ben topluyorum. Bahse girerim bizim yaşlı Zafer Apartmanı caddede en güzel süslenmiş yapı olacak. Her pencere için 8 ufak bayrak ayırmamız gerek. Bu da adam başı iki dolar demektir.

WS - Evet...

(Cebinden çıkardığı iki buruşuk, kirli banknotu PARSONS'a verir.)

SES 5 - Yoldaşlar dikkat! Sizlere çiftartıyı haberlerimiz var. Bolluk Bakanlığı'ndan yapılan açıklamaya göre 1983'e

kıyasla yaşam standardımız en az % 19 yükselmiştir. Büyük bir üretim savaşını kazandık. Yaşasın!

Kantindeki herkes, WINSTON, SYME ve PARSONS dahil ayağa kalkarak teleekrana doğru alkışlamaya başlarlar.

PARSONS - (Winston'a heyecanla) Bakanlık bu yıl bayağı iş becerdi ne dersin?

SES 5 - Şimdi size bazı detaylı verileri sunuyoruz.

SES 4 - Tencere Üretimi % 33 oranında artış göstermiştir. Tencere kapağı Üretimi % 34, Tava Üretimi % 37.5..

Herkes oturur ve yemeğine devam eder. Bu arada ses başı rı oranlarını vermeye devam ediyordur.

SES 4 - ... Bıçak % 11, Çatal % 48, Kaşık % 49.2, Kahve Kaşığı %53, Traş bıçağı tam %64.6 !.. Kan

Kantindeki herkes coşkuyla alkışlar.

PARSONS - Unutmadan sorayım, ahbap, bana verebileceğin jiletin yoktur herhalde?

WS - Maalesef yok. Sonuncuyla altı haftadır traş oluyorum.

PARSONS - Yeni traş spatulalarından denediniz mi hiç? Denediniz mi? Harika bir buluş. Sadece yanaklarınızı sıcak nemli bir bezle yumuşatıyorsanız sonra spatulayla sakalları kazıyorsanız...

Sesi gittikçe azalır ve başlayan uğultu sesiyle WINSTON SMITH düşünceye dalar. Parsons heyecanla anlatmaya devam etmektedir.

WS - Evet, Parsons. Sende yeni insanı yaratmaya başarmışlar. Bir düğmeye basınca heyecanlanan, coşan, gerektiğinde itaat eden, düşünmeden ikna olan yeni bir insan. Buna rağmen sen de gebereceksin. Ogilvy'nin büyükbabası gibi buharlaştırılacaksın. Yetiştirdiğin kendi evlâtların seni ele verecek. Hani onlardan övgüyle bahsettiğin evlâtların. Ah Parsons ah, senden nefret mi etmeli, yoksa sana acımalı mı ha?

SES 4 - Herkese dikkat! Öğle Nefret Saati! Askeri ve ekonomik başarılar nedeniyle bazı kantin gösterilerine bugün

İç Parti Üyeleri de katılacaklardır.

Uygun bir müzik parçasıyla Nefret Saati gösterileri başlar. Hızla kantindeki masalar duvarlara çekilir. Hâlâ yemek yiyenler yemeklerini çöp bidonlarına boşaltırlar. Herkes teleekran etrafında büyük bir yarım daire oluşturur. İçeri giren siyah tulumlu kişiyi ilk farkeden SYME olur (O'BRIAN).

SYME

- (WINSTON'u hafifçe dürtür) Bak, bir tanesi bize doğru geliyor.

Herkes O'BRIAN'ı saygıyla ve Parti selâmıyla selâmlar -zafer işareti yaparak selâm.

PARSONS

- Üç yıldan beri ilk kez onlardan birini görüyorum. Bizim için ne büyük bir onur.

WINSTON SMITH büyülenmiş gibi O'BRIAN'a bakmaktadır. O'BRIAN ona doğru yürür ama son anda yanında sağda durur ve gözlerini teleekrana çevirir. Aynı anda kalabalığı yararak koyu saçlı kız da en ön sıraya geçer ve WINSTON'un solunda durur. Nefret töreni sürmektedir.

SES 1

- Kahrolsun aşağılık hain Emmanuel Goldstein Kardeşliği!

TOPLULUK

- Kahrolsun!

SES 1

- Halk düşmanı Emmanuel Goldstein'e ölüm!!

TOPLULUK

- Ölüm!!

SES 1

- Lanet olsun burjuvazi uşağı Emmanuel Goldstein'e!!!

TOPLULUK

- Lanet Olsun!!!

SES 1

- Baş düşmanlarımız korkak Avrasyalıların sefil kölesi Emmanuel Goldstein!

TOPLULUK

- (Bağırırılar)

SES 1

- Cesur Okyanusya askerlerinin katili Emmanuel Goldstein!!

TOPLULUK

- (Kulakları tırmalayan bir sesle çığlık atarlar.)

SES 1

- Analarımızın, karılarımızın, çocuklarımızın celladı, Emmanuel Goldstein!!!

TOPLULUK

- (Hiddetle deli gibi haykırırlar.)

Öfkeden bazıları ekrana tükürmektedirler. Alıştığını

uğultu sesi gürültüyü bastırır, topluluk yine sessiz film gibi Nefret gösterisini sürdürmektedir.

WINSTON SMITH ahi ve sert bir şekilde başını O'BRIAN'a doğru çevirir ve bağırıp çağırmakta olan adamı yakından izler.

WS

- Hiç bir işaret yok mu? Bir göz kırpmanız bile insanlığın geleceğini kurtarma şansına sahip bir tek kişinin varlığından emin olmama, gözüm arkada kalmadan ölebilmeme yetebilir.

Solundaki kız bağırıp çağırıp elini kolunu sallarken hafifçe WINSTON'a çarpar. WINSTON ona doğru döner, kızı tanır ve sanki içine bir korku dğer.

WS

- Sonum geldi mi? Hedefe bu kadar yakinken. Düşünce Polisi! Ya da amatör bir casus -daha da tehlikeli. Nefretten gözü kararmış. Yüzümdeki ifade mi beni ele verdi acaba? Yeni-dilde Yüzsucu... Ah seni orospu ah, beni almaya gelirlerse, nasıl olsa o güzel boynunu koparmak için fırsatım olur. Hele bir gelsinler...

O'Brian ile kızın arkasında hazırola geçmiş ve törenin sonunda Okyanusya marşını söyleyenlere katılmıştır.

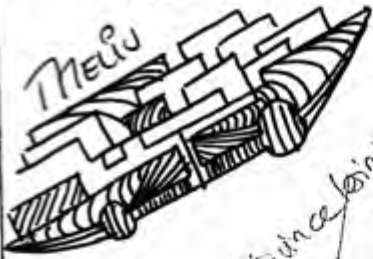
MARŞ

- ...partinin önderliğinde
Büyük Birader'in izinde
Zafere koşuyoruz
Zafere koşuyoruz
Okyanusyam,
Barışçı ve yeşil
Okyanusyam
Yağayacak sonsuza değin.

Kentin, marş söyleyenler ve ilk defa olarak teleekran kaybolur. WINSTON SMITH yalnız kalır. Tulumundan günlüğünü çıkarır ve gözleri kapalı olarak aklından geçenleri kaydetmeye başlar.

WS

- 5 Nisan 1984. Bir kez daha yakayı sıyıрма. Bu çılgınlık sürüp gitmekte. Halk evi yerine proleterya bölgesinde amaçsız amaçsız yollarda sürtmek. Beni her geçen an daha da ilgilendiriyorlar. İkinci umudum proleterler. Hatta

Winston'un dışına çıkması
aynı gün seçimi

şuna inanıyorum ki yıllar önce devrimi yapanlar aslında onlardı. Bunu tekrarlamasınlar diye politik bilinçlerini ellerinden aldılar. Eski alışkanlıklarıyla başbaşa bıraktılar onları, tıpkı otlamaya salınan sürü gibi. Bu partinin yaptığı en büyük hata olabiliirdi. Bütün tarih onlarla yaşıyor. Gelenekler, görenekler, insanlığın tüm deneyimi, kaybolan geçmiş onlardan ele geçirilebilir, onlarla geri getirilebilir.

Sirenler ötmeye başlar. Şehir radyosunun anonsu ile birlikte ilk roketbombası savarlar ateş etmeye başlar.

ALARM SESİ- Dikkat, dikkat! Avrasya roketbombaları Büyük Londra'ya yaklaşmaktadır. Tekrarlıyorum, Avrasya roketbombaları Büyük Londra'ya yaklaşmaktadır.

patlar
tanan ile
kayboluyor?

Islığa benzer tehdit eden bir ses yaklaşmaktadır. WINSTON SMITH bir binanın içine doğru sığınır, karanlıkta el yordamı ile duvarları tutarak korunmaya çalışmaktadır. Birden hemen yanında duyduğu ^{bir} öksürme sesi ile irkilir. Aynı anda bir kibrit yanar, yerde yaşlı, serseri görünümlü bir adam yatmaktadır.

YAŞLA ADAM- Çabuk yere yat ahbap, şimdi tepemizde gümler.

WINSTON SMITH yere yatar. Bomba yakına düşer. Etraf bir anda aydınlanır: tuğla ve dökme demirden eski bir sokak helâsi ortaya çıkar.

YAŞLI ADAM- Uğursuzluk getirmezler umarım, herşeyim yediye bağlı.

WS - Yedi mi? O da nesî?

YAŞLI ADAM- Lotto tabii ki. Dinle, tam ondört aydan beri sonu yedi ile biten hiçbir numara kazanamadı. Ama bugün şaşlı günüm. Daha sabah erkenden çöp kutusunun birinde sosis buldum, sonra izmaritte vardı.

Bir tane yakar, ayağa kalkar ve duvara işer. Bu arada WINSTON SMITH'i süzmektedir.

YAŞLI ADAM- Sen onlardan mısın?

WS - Yalnızca Dış Parti'denim ben.

Pünhanın ideolojik
oyunları ile kuyulama

YAŞLI ADAM- Hiçbirini görmedim burelerde. Buradan yalnızca aynasızlar geçer. Hızlı hızlı geçip giderler. Sen ne arıyorsun bu bölgede? Aranıyor musun? Öyleyse hadi kaybol, başıma bela...

WS - (Hemen atılır) Hayır hayır... ben... ben sadece birini arıyorum.

YAŞLI ADAM- Kimi?

WS - Bana birşeyler söyleyebilecek birini...

YAŞLI ADAM- Ne söyleyebilecek biri?

WS - Örneğin siz. Evet evet, siz. Ben doğmadan önce bile yetişkin bir insandınız herhalde. O zamanlar yaşam nasıldı biliyordunuz kuşkusuz. Biz eski devirler hakkında sadece okuyarak bilgi edinebiliyoruz ama belki de öğrendiklerimizin hiçbiri doğru değil. Örneğin insanların o zamanlar kapitalistler tarafından ezildikleri, sömürüldükleri söyleniyor. Kötü, şişman, baka gibi şapkaları olan adamlar tarafından. Doğru mu bunlar?

YAŞLI ADAM- (Winston'un elini kavrar) Evet, evet dur bakayım... silindir şapkalar değil mi?

WS - Evet, öyle olmalı...?

YAŞLI ADAM- Ne komik, daha dün aklımdan geçiyordu bu. Düşünüyordum da senelerden beri bir tane bile görmedim. Ortadan kayboluverdiler. En son giydiğim - ne zamandı yahu? Tabii.. en son baldızımın cenazesinde giymiştim.

WS - Siz.. ee .. kapitalist miydiniz?

YAŞLI ADAM- Ben mi? Neredes? Duvarcıydım ben. O zamanlar inşaatlarda tuğla ve demir kullanılırdı, şimdiki o pis plastik mi kumaş mı ne idüğü belirsiz maddeden değil. Silindirleri herkes giyerdi, modaydı o günlerde. Bir kumaştan yaparlardı onu.. ya neydi o?

WS - Silindir şapkalar önemli değil aslında. Benim merak ettiğim diğerleri kapitalistler kendilerine hizmet edecek birer uşak ordusu ediniverecek kadar çalışırlar mıydı onlar için? ve...

YAŞLI ADAM- Uşaklar! Ne zamandır duymadığım bir söz! Evet, tabii uşaklar...!

WS - Hatırlıyorsanız o halde... Bütün bunlar doğru mu?

YAŞLI ADAM- Bak şimdi, bayağı eskilere götürdü bu laf beni. Uşaklar! Her pazar Hyde Park'a gitmeyi alışkanlık haline getirmiştim. Konuşmacıları dinlerdim orada. Selamet Ordusu, Katolikler, Yahudiler.. bir de misyoner tipli bir herif vardı, yalınayak gezerdi ama yıldız gibi parıldayan gözleri vardı hepsinin hakkından gelmeyi bilirdi. En çok sevdiği kelime de uşaklar'dı... Burjuvazi uşakları! Elbette.. İşçi Partisi'nden söz ediyordu. İşçi Par...

Yakınlara bir yere bir bomba daha düşer. Toz, duman. İkisi de düşerler.

YAŞLI ADAM- (telâşla) Dedim sana. Bunlar kazanmamı önlemek istiyorlar. Avrasyalılar kesin öğrendiler yedili numaram olduğunu.

WS - Hava koruma sığınağına gidelim mi?

YAŞLI ADAM- Ohoooh öyle olsaydı hayatımın yarısını orada geçirmek zorunda kalırdım. Bunların ilkinin Londra'da patlatan herif - adı neydi ya... (kalkar ve duvara yanaşıp tekrar işer) Yooo, lottoda kazanırsam benim gibi yağlı bir kurdu zor yakalar onlar..

WS - N'olur konuya dönelim. O kadar az kişi kaldı ki ve siz bunları sorabildiğim ilk kişisiniz. Şu uşaklar... söylenenler doğru mu, kapitalistler sizin gibi normal insanları yaya kaldırımından aşağı yolun ortasına iterlermiş. Doğru mu bunlar?

YAŞLI ADAM- Evet.... haklısın. Dünmüş gibi hatırlıyorum. Wembley'den çıkmıştım. O zamanlar futbol maçları şimdiki gibi stüdyoda değil halk önünde oynanırdı - çok şık asil görünüm-lü elinde sigarı bile olan gerçek bir kapitalist kaldırımında sallana sallana yürüyordu. Kazara çarpıverdim - hemen bağırmaya başladı "dikkat edemez misin sen" diye. Ben de "kaldırımı mı kiraladın" dedim. "Ağzını yırtarım senin" demez mi, bana. Dedim ki "istersen bir dene seni pis sarhoş, şimdi polis çağırayım da gör. "Biliyor musun ne yaptı, kıçına attığı bir tekmeyle beni yolun ortasına göndermez mi. Az daha geçen otobüsün altında kalıyordum. O zamanlar daha toyduk, ona şöyle bir geçirecektim ki..

WS - (içine bir ümitsizlik çökmüştür) Herhalde ben ne istediğimi yeterince açık anlatamadım. Söylemek istediğim... Neredeyse bir asıra yaklaşmışsınız siz. Bu da demektir ki yaşamınızın en az yarısını devrimden önce geride bırakmışsınız. Örneğin 1934 yılında, o zamanlar siz benim yaşlarımdaydınız. Yaşantınız şimdikine kıyasla iyi mi kötü müydü. Yani seçme hakkınız olsa hangisini tercih ederdiniz, o yılları mı bugünü mü?

YAŞLI ADAM- Bu da sorulur mu? Tabii ki genç olmayı isterdim! Benim yaşımdaki bir insanın hiç bir yeri tutmuyor artık. Ayaklarım, dizlerim bir felâket. Böbreklerim mahvediyor beni. Saatte altı, yedi kere gitmem gerekiyor, onun için böyle helâda yaşıyorum. Ama yaşlı olmanın da güzel tarafları var, örneğin karı derdi bitiyor, bu önemli bir şey. Aşağı yukarı -dur bakayım- aşağı yukarı otuz senedir kadın yüzü görmedim, istemedim de.

WS - N'olur yalvarırım beni anlamaya çalışın. Geçmişten bir tablo çizebilseniz, eskiyi yansıtacak birşeyler anlatsanız, benim için hayati önem taşıyor bunlar. Birkaç yıl sonra yansıtsız kalacak bütün bu sorduklarım, çünkü iki değişik çağ karşılaştıracak insan kalmayacak. Bütün yazılı belgeler de ya bellek deliklerinde kayboluyor ya da değiştiriliyor. Dikkatinizi verin. Sorduğum şey basit, hangi dönemde insanlar daha iyi bir yaşantı sürdürüyorlardı. Partinin sizi kurtardığı sefaletten çekip aldığı, size daha iyi bir yaşam sunduğu doğru mu. Yoksa sizin hayatınızı, gerçek hayatınızı zehirledi mi, sizden çaldı mı? Düşünün bir kere, hatırlamalıyınız!

YAŞLI ADAM- Evet, evet ama durun bir dakika. Yıllar var ki böyle şeyleri kimseyle konuşmadım. Ama olacak, olacak.. Bir kere soruları doğru cevaplamak, fikirlerini söyleyebilmek mümkündür. Meselâ Hyde Park'da her pazar günü...

WS - Bunu anlattınız.

YAŞLI ADAM- Ya da Avam Kamarasında, evet Avam Kamarası....!

WS - O da neşi?

YAŞLI ADAM- (birdenbire kuşkuya kapılır) Siz şey değilsiniz değil mi?..

WS - Ne?

YAŞLI ADAM- Düşünce Polisi değilsin değil mi? Tutuklamak mı istiyorsun beni?

WS - Hayır, hayır, tabii ki hayır.

YAŞLI ADAM- O kadar çok kimse ortadan kayboldu ki... tanıdığım herkes neredeyse. Ben yaşlı bir adamım, beni yedilimle başbaşa bıraksana...

WS - Ama hayır, ben Düşünce Polisi'nden değilim.

YAŞLI ADAM- Kanıtla o zaman bunu!

WS - Nasıl?

YAŞLI ADAM- Yemin et!

WS - Ne? Ne yapayım?

YAŞLI ADAM- Gördün mü, bak doğru dürüst sorulduğunda hafızam nasıl geri geliyor. Bu eski bir alışkanlıktı, eğer biri yemin ederse ona inanılırdı.

WS - Nasıl yaparlardı bunu?

YAŞLI ADAM- Çok basit; elini ver bana ve "yemin ediyorum" de!

WS - Memnuniyetle! (Elini yaşlı adama verir.) Ye....

Üçüncü bir bomba çok yakında patlar. Helâda pissoir çöker. Biraz sonra toz dumanın arasından sersemlemiş bir halde WINSTON SMITH ortaya çıkar. Yaşlı adamı arar.. birden elindeki cismi farkedir. Yaşlı adamın soluk renkli kan içindeki elidir. Çığlık atarak elindekini fırlatır.

Birdenbire gökgürlemesi gibi bir org sesi bağlar. Bach'dan bir parça doruk noktasından çalmaya başlamıştır. Yukarıdan barok bir ışık arka plânda kucağında bir bebek olan bir kadını aydınlatır. Meryem ana gibi bir görüntüsü vardır. Çok kısa bir an için orgun sesi kesilir.

WS - (Fısıldayarak) Anne...

Tekrar org bağlar. WINSTON SMITH yıkıntıların arasından sendeleyerek ışığın aydınlattığı görüntüye

yönelir. Düğer, kalkar, o yöne devam eder.

WS

- Anne...!

Artık çok yaklaşmıştır, elini uzatacakken sendeler ve tekrar düğer. Aynı anda kadın kucagında çocukla havaya doğru yükselmeye başlar. WINSTON'un parmakları artık onlara dokunamamaktadır.

WS

- (Bağırarak) Anne, kardeşim, bekleyin!

Tanınmaz haldeki bir enkaza tırmanmaya başlar -belki bir ev yıkıntısı veya eski bir demiryolu köprüsü. Ancak görüntü hızla yükselmektedir. WINSTON artık tehlikeli bir yüksekliğe tırmanmıştır.

WS

- Bağışlayın, bağışlayın beni!!

Fakat anne ve çocuk kaybolmuştur. Müzik birden hızla inerken WINSTON SMITH de aşağı düğer.

Büyük olduğu sezinlenen bir saatin sesi duyulmaktadır. Kısık bir kadın sesi bildiğimiz gözde parçayı söylemektedir. Fakat bu defa kulağımıza daha insan-cıl bir şarkıymış gibi gelir.

ÇAMAŞIRCI KADIN - Nefis bir Nisan günüydü
Nisan günü, Nisan günü
Nefis bir Nisan günüydü
İçimde güneşe yatma arzusu
Yatıyorum sereserpe, sereserpe

Yavaş, yavaş sanki biri kendine geliyormuş gibi ortalı aydınlanmaya başlar. WINSTON SMITH eski moda çift kiş bir yatakta yatmaktadır. Gözlerini açar, doğrularak oturur. Eski Londra evlerinin birinde çatı katında bulunmaktadır. Eğri duvarlarda dantelalı perdeler asılmış çatı pencereleri vardır. Dışarı aydınlıktır fakat içeride de zayıf ışıklı bir petrol lâmbası yanmaktadır. Oda modern sanat (art nouveau) döneminden kalma mobilyalarla döşelidir. Pencerenin yanında duvarda çerçevelenmiş bir resim (oval bir binanın) asılı durmaktadır. WINSTON'un gözleri üzerinde bir sürü şey bulunan küçük bir masaya ilişir, dikkatini

çeker. Masada enfiye kutuları, akik brogılar ve camdan bir yarım küre vardır. WINSTON SMITH camı eline alır ve ne olduğunu kestirememiş bir ifadeyle bakar.

DR. CHARRINGTON - Kâğıtlar uçmasın diye üstüne konur..

WS - (Sanki yakalanmış gibi bakar.)

DR. CHARRINGTON - Özür dilerim, sizi korkutmak istemezdim,

Aslında CHARRINGTON çerçeveli resmin yanında oturmaktadır. Ancak baştan görünür olmasına rağmen göze çarpmamıştır. Yumuşak, sakın bir izlenim uyandıran birisidir, düzgün bir burnu, beyaz saçları ve gür kaşları vardır. Kalın gözlük camlarının ardından bakmakta ve eski siyah kadife bir ceket giymektedir ki bu sakinleştirici bir etki yapmaktadır.

WS - Siz kimsiniz...?

DR. CHARRINGTON- (Lambanın ışığını kuvvetlendirir.) Dr. Charrington, daha doğrusu eskiden böyle anılırdım. Ancak adımlar başındaki ünvan çoktan kalktı. Ama size kendimi eski biçimde tanıtabilirim.

WS - Neredeyim.. niçin...

DR. CHARRINGTON- Bu öğleden sonra az daha bir roket bombası size isabet ediyordu. Sizi tanıdığım için buraya getirme hakkını buldum kendimde. Korkmayın kimsecikler görmedi.

WS - Tanıdınız mı.. nasıl..?

DR. CHARRINGTON- Siz eski anı defterini alan beysiniz. Yo, yo niçin diye sormayım. Kâğıdı çok iyiydi, kaymak kâğıt derlerdi. Elli yıldır belki daha da fazla. Bu tür kâğıt yapılmıyor artık. Haaa, dükkân alt kattadır. (hatırlatmak için) Size nasıl yardımcı olabilirim, özellikle istediğiniz bir şey mi vardı, yoksa sadece bir göz atmak mı niyetindeydiniz?

WS - Bu yakınlarda olduğumun farkında bile değildim.

DR. CHARRINGTON- Evet, anlıyorum. Böyle durumlar olur. Siz istemeseniz bile adeta ayaklarınız kendiliğinden o yere çeker sizi

Ama böylesi daha iyi, yoksa sizi hayal kırıklığına uğratabilirdim. Sizi memnun edebilecek pek birşey yok elimde. Antikacılık öldü artık. Ne talep var, ne de bizim satabileceğimiz mal kaldı. Porselen, cam - hepsi çoktan paramparça olmuş durumda. Madeni eşyalar eritildi ve işte şu birkaç parça eşya...? Kimse artık mektup yazmazken elinizdeki kâğıt ağırlığı ne işe yarayabilir ki?

WS

- (halâ merakla camdan yapılmış yarım küreyi incelemektedir.) Bu içindeki nedir?

DR.CHARRINGTON- Mercandır o. Hint Okyanusu'ndan gelmiş olmalı. Cam yapılırken içine yerleştirilmiş. Yüz yıl kadar önce yapılmış olmalı. Hoşunuza gitti mi?

WS

- Çok güzel...

R.CHARRINGTON- Böyle şeyleri artık göremiyor insan. (ölçülü ve dikkatli bir biçimde öksürür.) Eğer satın almak isterseniz dört dolarınıza mal olur. Hatırlıyorum da ben bunu sekiz sterline almıştım - o günlerde sterlin kullanılırdı. Ve bu da oldukça iyi parçaydı.

WS

- (Camı tekrar bir inceler ve cebinden dört yapışkan banknot çıkarır.) Alıyorum.

DR.CHARRINGTON- Teşekkür ederim.

Görünmeyen çamaşırcı kadın dışarıda aynı şarkıyı söylemektedir. WINSTON SMITH elinde camdan yarım küre meraklı gözlerle odayı incelemektedir.

R.CHARRINGTON- Eskiden burada otururdum. Karımın ölümünden sonra cesaretimi kaybettim. Dükkânı kapattıktan sonra her gün burada otururduk, şömineyi yakardık, çaydanlık alçaktan bir ısıklık çalardı, saatin tiktakları bile dostçaydı. Şimdi ise bu oda sanki düşmanım, aşağıda dükkânda yatmayı tercih ediyorum.

WS

- (Birden farkederek) Teleekran yok!

DR.CHARRINGTON- Aa, evet. Partiye girmememin baş nedeni budur. Hiçbir zaman onların programlarını seyretmeye ihtiyaç duymadım

WS

- Ve siz de izlenmiyorsunuz böylece.

DR. CHARRINGTON- (gülümser) Bildiniz. Her serbest düşüş aşağıya doğru olmak zorunda değildir. Şimdi kendinizi iyi hissediyor musunuz?

WS - Fena değil. Korkarım artık gitmem gerek. Maalesef ben izleniyorum ve teleekrandan görülmem lâzım.

WINSTON SMITH yataktan kalkar, duvardaki resme bakmak için durur.

DR. CHARRINGTON- (dikkatli) İlginizi çekti galiba? Gerçi çerçeve duvara tesbit ettirilmiştir ama sizin için..

WS - Bu binayı tanımam mümkün mü? Şeydeki harabe mi bu acaba.

DR. CHARRINGTON- İhanet davalarının bakıldığı Adalet Sarayı ile aynı caddedeki harabe. Dikkatiniz mükemmel dostum. Eski savaşta bombalanmadan önce bir kiliseydi. St. Clement's Danes.

(Özür dilermiş gibi gülümser ve yavaşça şarkıyı söyler.)

Diyerek portakallar limonlar
Çalıyor St. Clement's de çanlar.

WS - Nedir bu?

DR. CHARRINGTON- Eski bir tekerleme.

WS - Tekerleme mi?

DR. CHARRINGTON- Evet, ben küçükük bir çocukken söylediğimiz bir tür şarkıydı. Oyun oynarken söylerdik. İki gruba ayrıldık. Meselâ Haydutlar ve Jandarmalar.. İki kişi kollarını kaldırır diğerleri altından geçerdi, şarkının sonu gelene kadar. Nasıl devam ediyordu?

İşte bir mum

Aydınlatacak evin yolunu...

Böyle bir şeydi. Hafızam oldukça kötü. Dediğim gibi şarkının sonu gelince kollar aşağıya indirilir ve geçen yakalanırdı. Ama daha önce Londra'nın üç ünlü kilisesinin adları sayılırdı. Nasıldı hatırlayamıyorum şimdi. Aslında doğuştan iyi bir hafızam vardı. Ama daha sonra bu hayati bir tehlike halini aldı ve inanılmazınız herşeyi kendi kendime unuttuverdim. Anlayacağınız kendimin bellek deliğiyim ben. Resmi istiyor musun

WS - Evet... ama...

DR.CHARRINGTON- Anlıyorum, evde böyle bir şeyin olması pek arzulanan bir şey değil. Bildiğim kadarı ile parti üyeleri için bu.. (Ateş ediyormuş gibi yapar.)

WS - Evet...

DR.CHARRINGTON- O halde o da sizin için sorun yaratabilir. (Camdan yarı küreyi işaret etmektedir.)

WS - (Doğru bulur.) Hı hı... doğru.

DR.CHARRINGTON- Öyleyse şöyle bir teklif yapayım size, ikisini de burad bırakın.

WS - (Anlamaz, kafasını sallar)

DR.CHARRINGTON- Bu odayı kiralayabilirsiniz. Size çok ucuza verebilirim.

WS - (Şaşırılmıştır.) Ben... bu odayı...?

DR.CHARRINGTON- Gördüğüm kadarıyla siz farklısınız... belki gelip burad rahatlamak, yalnız kalmak...

WS - Delilik bu.. evet delilikten başka bir şey değil.

DR.CHARRINGTON- Bu yasak mı?

WS - Hayır, yasak bile değil. O kadar saçma birşey ki kimse yasal önlem alma fikrini bile düşünmez bu konuda. Rahatlamak! Yalnız kalmak! Proloter mahallesinde bir oda kiralamak! Toptan bir düşünce suçu. Böyle bir şey için öyle basit bir ölümle bile kurtulunamaz. Can çekişerek ölmek bile hafif kalır, bitmeyen bir ölüm olmalı bunun cezası.

DR.CHARRINGTON- Özür dilerim, sizin bu yüzden.. sadece düşünmüştüm ki, bunu kimsenin bilmesi gerekmez, yalnız siz ve ben. Ben zaten herşeyi o kadar çabuk unutuyorum ki.

WS - Şimdi olduğu gibi gizlice bir hatta iki ziyaret olabili fakat kendimi yakalanma tehlikesinin ortasına atıyorum. Caddelerdeki teleekranlar, köşelerdeki ajanlar y da en basiti parti şehrinden itibaren beni takip eden ve belki de şu anda evin dışından burayı gözetleyen c sus tarafından yakalanma tehlikesi.

Bu konuşmayı yaparken pencerenin yanına gelir, dışarıda hava kararmıştır. Biraz önceki kadın da artık şarkı söylemiyordur. Birden korkar.

WS - Orada...!

DR.CHARRINGTON- Kim...? (Pencereye koşar, dikkatlice dışarı bakar.)

WS - Şu yanmış evin orada, saklandı şimdi ama onu gördüm.

DR.CHARRINGTON- Belki yalnızca bir...

WS - Hayır! Onu tanıyorum! Evet o, ölüm meleğim!

DR.CHARRINGTON- Evin iki çıkışı var, isterseniz sizi arka kapı...

WS - Yo, yo bunun pek anlamı yok. Ya hep ya hiç olmalı. Ya içim çoktan bitti ya da... bir bıçağınız var mı?

DR.CHARRINGTON- (Her zamanki gibi yine nazik) Ustura olur mu?

WS - Evet, olur.

DR.CHARRINGTON- (Masaden alır ve usturayı açar.) Savaş öncesinden kalma ilerde vereceğiniz kiraya dahil olmak üzere...

DR.CHARRINGTON eline petrol lambasını alarak WINSTON SMITH'i tahta bir merdivenden aşağıya indirir, sokak kapısını açar.

Sahne değişir. WINSTON SMITH her tarafı harabelerle dolu karanlık bir sokaktan geçmektedir. Birden durur. Arkasındaki ayak sesleri de bir kaç saniye sonra kesilir. WINSTON tekrar yürür ve birden tekrar durur, aynı şey olur. WINSTON sessizce fakat çevik hareketlerle ama aynı zamanda varisleri nedeniyle zorlanarak yıkık duvarlara tırmanır ve harabe vaziyetteki bir evin balkonunda durur -aşağıdan gözükmemektedir.- Dikkatlice etrafı kollayarak gelen JULIA gözükür. Dış Parti'nin mavi tulumunu ve kırmızı kuşağı giymiştir. Sessizce WINSTON'un nerede olduğunu bulmaya çalışmaktadır. Tam WINSTON'un altındadır. WINSTON usturanın kapağını açar, tam kızın üzerine atlayacaktır ki, birden JULIA seslenir:

JULIA - Yoldaş Smith... Yoldaş Smith!

WS - (Bekler.)

JULIA - Beni tanıyorsunuz.. Edebiyat Bölümü'ndenim... Adım Julia...

WS - (Hareketsizce beklemektedir.)

JULIA - Biliyorum bana inanmayacaksınız ama bütün öğleden sonra bir konuşma fırsatı bulabilmek için sizi takip ettim... Yoldaş Smith ben de çok korkuyorum, burada yakalarlarsa... Yoldaş Smith buralarda bir yerde olduğunuzu biliyorum. Umarım öyledir...! Size bir mesaj yazdım, buraya taşın altına bırakıyorum. Eğer okur ve bana inanırsanız, yarın akşam yedide Westminster'deki Zafer Anıtı'na gelin, orada görevli olacağım, kalabalık içersinde yakalanmayız... Eğer inanmazsanız - o zaman elveda.. sonsuza dek...!

Taşın altına bir kâğıt parçası koyar ve çıkar. Ayak sesleri uzaklaşır. Önce bir sessizlik hakim olur, ardından WINSTON SMITH aşağıya iner ve kâğıdı alır. Bir kadınlar korosu mesajda yazılı olanları şarkıyla okur.

KORO - SİZİ SEVİYORUM !

Karanlık.

SES 4 - (Trampet sesleri ve işaret sinyalinin sonra) Dikkat!
Bu serbest saatinizdir!

Büyük Birader'in dalgalanan büyük portresi gözükür.
Havai fişeklerle aydınlanmaktadır.

SES 5 - Güney Hindistan'daki çiftçiftartıbüyük zaferimizin şerefine olağan Halk Gösterisi için biraraya gelmiş bulunuyoruz. Ama önce adalet yerini bulmalı. Yüzseksen Avrasyalı esir, her biri savaşın bir haftası için çiftartı ağır savaş suçlarının bedelini ödeyecekler. Yaşasın Büyük Birader!

TOPLULUK - Yaşasın Büyük Birader!

SES 5 - Yaşasın Parti!

TOPLULUK - Yaşasın Parti!

SES 5 - Yaşasın İngos!

TOPLULUK - Yaşasın İngos!

SES 5 - Zafer!

TOPLULUK - Zafer!

Bu arada sahne değişmiştir. Zafer Anıtı, Büyük Bira-
der'in portresinin ve partinin uç sloganının altında
yer almaktadır. Anıtın önünde bize sırtını dönmüş du-
rumda parti üyelerinden, Küçük Casuslardan oluşan bi-
topluluk bulunmaktadır. Arka planda tahta bir platfo-
ve üzerinde eğri bir ray bulunmaktadır. Yukarıdan şu-
anda Baş Cellat tarafından tutulan et kancaları kay-
maktadır. Podyumda açılıp kapanan bir kapak vardır,
buradan Cellat Yardımcıları bağlı ve boyunlarında il-
mik bulunan esirleri yukarı çıkartmaktadırlar.

CELLAT - (Neşeli) Posta geliyor...!

Yardımcıları ilk esiri yukarı kaldırıp et kancasına
takarlar ve Baş Cellat kancayı bırakır ve ray boyun-
ca kanca ve esir kayar. Sonra sıra ötekilere gelir.
Böylece her infaz beş saniye kadar sürer. Aynı anda
da topluluk neşeyle saymaktadır.

TOPLULUK - bir... iki... üç... dört... beş... altı...!

İki yarım düzüneden sonra alkışlanıyor ve bu arada
teknik bir ara oluyor. Diğer altı esir hazırlanıyor
WINSTON SMITH en arka sırada solda durmaktadır. Kol-
da görevli bandı bulunan JULIA'da en sağdadır. Topl-
hareket ettikçe birbirlerine yaklaşılmaya çalışılmaktadır.

TOPLULUK - yedi... sekiz... dokuz... on... onbir... oniki...!

Tekrar alkışlar. İkiisi yanyana gelmişlerdir, ancak
çok dikkatlice konuşmakta ve yüzlerini birbirlerine
çevirmemektedirler. Uğultu sesi topluluğun sesini
keser, idamlar arkada sessizce sürmektedir.

JULIA - İşitebiliyor musunuz beni?

WS - Evet...

JULIA - Artık bana inanıyor musunuz?

WS - Evet...

JULIA - Pazar öğleden sonra göreviniz var mı?

- WS - Hayır.
- JULIA - Hafızanız güçlü mü?
- WS - Evet.
- JULIA - İyi. Dinleyin. Saat ikide Paddington istasyonunda olun. Dover yönünde yasak bölgeden önceki istasyon. Oradan sola dönün ve ray boyunca iki kilometre yürüyün. Üst kısmı olmayan bir bahçe kapısı göreceksiniz, oradan geçin ve çim patikayı izleyerek bir nöbetçi kulubesine geleceksiniz. Sonra bin adım yürüyün, ağaçların arasında meydan gibi bir yere geleceksiniz. Anladınız mı?
- WS - Ama nöbetçiler...
- JULIA - Bir tane bile yok.
- WS - Nasıl olur?
- JULIA - Bana güvenmiyor musun?
- WS - Tabii, güveniyorum.
- İkisinin elleri arkalarında buluşur ve birkaç saniye boyunca birbirlerinin elini çaresizce sıkı sıkı tutarlar. Tekrar topluluğun sesi duyulur.
- TOPLULUK - Ondokuz... yirmi... yirmibir... yirkiiki...
- Sahne kararır, topluluğun gürültüsü kaybolur. Sahne değişir. Alışık olmadığımız kuş sesleri duyulur. Bir ardıc kuşu ötmektedir. Ortalık aydınlanır. WINSTON ve JULIA doksanar derece dönünce yüzyüze gelirler.
- JULIA - İşte, buradayız...
- WS - (Başını sallar, olup bitenin şaşkınlığı içindedir.)
- JULIA - Yolda sizi kimse gördü mü? X
- WS - (Hayır anlamında başını sallar.)
- JULIA - Zaten buralarda kimsecikler yoktur.. Ama yine de dönerken başka bir yoldan gitmelisiniz.
- WS - Niçin nöbetçi yok... Sahil bölgesi değil mi buraları?
- JULIA - Evet, ne olacak ki..
- WS - Ama savaş zamanı....

- JULIA - Hiç nöbetçi yok, çünkü savaş da yok.
- WS - Nasıl yani, ne demek savaş yok?
- JULIA - Demek bilmiyorsunuz?
- WS - Neyi?
- JULIA - Savaş filan yok! Hem de yıllardan beri.
- WS - Ama roketbombaları...
- JULIA - Kuzey İrlanda'dan fırlatılıyorlar.
- WS - Anlamıyorum.. şehirlerimizin kendimiz tarafından mı bomba-landığını söylemek istiyorsunuz.
- JULIA - Sadece proleter bölgeleri. Doğuasya ve Avrasya'da aynı şe-yi yapıyorlar.
- WS - Peki idam edilen savaş esirleri..
- JULIA - ... onların düşünce suçluları. Bizimkilerle değiş tokuş edildiler ve aynı akıbete uğradılar (asılma taklidi yapar) Buharlaştırma dedikleri de bu.
- WS - Çıldırmaşınız.. Yoksa beni.. (bir şey arıyormuş gibi et-rafa bakınır.)
- JULIA - Burada mikrofon yok. İkimiz yalnızız ve bir de kuşlar.. Şu ötenin adı nedir? Bizden şaklı tutulan başka birşey işte.
- WS - Bu bir ardıc kuşu.
- JULIA - O ve ikimiz. Ve ben sizi seviyorum!
- WS - (Şaşkın şaşkın başını sallar.)
- JULIA - Yalnızız. Ne kadar çiftçiftartırtıyı değil mi - böyle derlerdi şu siyah domuzlar. Ama ben harika değil mi? diyorum - şahane değil mi, muhteşem değil mi?
- WS - (Kendine gelmektedir.) Evet...
- JULIA - Neden birşeyler söylemiyorsunuz o zaman?
- WS - Ben... inanır mısınız halâ gözlerinizin ne renk olduğunu bilmiyorum.
- JULIA - (İyice yaklaşır.) Peki şimdi?
- WS - Kahverengi... oldukça açık... ve siyah kirpikler.

JULIA - Sizinkiler? Mavi... deniz mavisı. (Neşeli ve şefkatli bir dille) Sizin görünüşünüz fe böyle.

WS - Ve siz halâ beni seviyorsunuz?

JULIA - Evet, neden olmasın ki?

WS - Ben otuzdokuz yaşındayım. Şimdi nerede olduğunu bilmediğim bir karım var. Hincından hiçbir zaman boğanmaya razı olmayacak bir karım. Ayrıca varislerim var ağızım da çürük dişlerle dolu.

JULIA - Bunların hiç biri benim için önemli değil.

WS - Benimleyken kötü talih yakanızı bırakmaz.

JULIA - O da neden?

WS - Büyük Birader'den nefret ediyorum.

JULIA - Size olan aşkıma kat kat arttıracak bir neden bu.

JULIA Anti-Seks Birliği'nin kırmızı kuşağını çıkarıp atar, ardından da mavi tulumunu çıkarır. Çıplak vücudunu WINSTON'un kine deyar. Kuşlar ve arıların sesleri yükselir ve doğa çifti adeta yutar. Sonra birden sessizlik olur.

JULIA oturur ve ~~sa~~ saçından takılan otları ayırmaktadır. WINSTON da oturur, utanmış, sıkılmış bir hali vardır.

JULIA - (WINSTON'a sarılır) Aldırma n'olur sevgilim. Herkesin başına gelebilir.

WS - Bir kadınla beraber olmayalı o kadar uzun zaman oldu ki.. Katherine'i terkettim çünkü yatakta tek konuştuğu Parti'ye karşı olan görevimizdi. Küçük Casuslar yetiştirme sorumluluğumuzdan başka birşey bilmezdi.

JULIA - Evet, bunu okulda öğreniriz.

WS - (Dalar) Bir keresinde toplu bir spor gezisinde dağlarda yolumuzu şaşırmıştık ve az daha ona saldırıp uçurumdan aşağıya itecektim.

JULIA - Niçin yapmadın?

WS - Düşlerimde peşimi bırakmayan tek bir kadın bana fazlasıyla yetiyor.

- JULIA - Kim?
- WS - (Acı içinde başını sallar.)
- JULIA - Zavallı sıvgilim!
- WS - Sonraları hep büyükannem yaşımda pis proleter kadınları ile yattım. Şimdi ise...
- JULIA - Şşşşt...! Unutma acelemiz yok. Önümüzde koskocaman bir yaşam var.
- WS - (Birden ümitsizce) Yaşam mı?
- JULIA - Evet.
- WS - ~~Hangi yaşam... bizler ölüyoruz.~~
- JULIA - Sevgilim! Sarıl bana! Nasıl sınısıcağım duyabiliyor musun! İşte yaşıyorum, canlıyım ve sadece sana aitim.
- WS - Bir hafta önce neredeyse öldürecektim seni.
- JULIA - Nasıl..?
- WS - Bak! (Tulumundan usturayı çıkarır.) Düşünce Polisi'nden olduğunu sanmıştım.
- JULIA - (Usturayı alır, sanki bir yılanı tutar gibi elinde tutmaktadır) Ben mi? Düşündün mü bunu gerçekten? Offf, herşey bunun yüzünden (kırmızı kuşağı işaret eder) Kahrolası hayvanların her emrettiğini yapıyorum, hiçbirşeyden kaçmıyor ve sürekli şevk ve coşkumu sergiliyorum. İstediklerinin hepsine harfiyen uyuyorum. Deliler gibi haykırmaktan bile çekinmiyorum, sadece.. sadece aynı zamanda kendi hayatımı yaşayabilmek için ve şimdi senin için. Evet, yaşıyorum, işte elim, işte bacağım, göğsüm işte, hisset beni? Gerçeğim ben, canlıyım. İnanıyor musun buna?
- WS - Evet, evet inanıyorum.
- JULIA - (Ustutayı geri verir.) Öyleyse ölümden söz etmeyi bırak. Düşün bakalım gelecek sefere nerede buluşabiliriz. Burada olmaz. Buraya ben daha önce de gelmiştim.
- WS - Ne zaman buluşabiliriz bir daha?
- JULIA - Bir dakika.. düşünmeliyim.. ama.. lânet olsun ancak Nefret Haftası'ndan sonra! WINSTON, sevgilim sana tekrar nerede sarılabileceğim.

WS - (Karar verir) Aklında tutabilecek misin?

JULIA - Elbette.

WS - Şimdi iyi dinle.

Sahne değişir. Gökyüzünde alçakta beyaz bulutlar hareket etmektedir. Görünmeyen proleter kadının şarkısı duyulmaktadır.

ÇAMAŞIRCI KADIN - Nefis bir Haziran günüydü
Haziran günü, Haziran günü
Nefis bir Haziran günüydü
İçimde güneşe yatma arzusu
Yatıyorum sereserpe, sereserpe

Neşeli bir çığlık duyulur, beyaz bulutların da üstünde DR.CHARRINGTON'un evinin çatı arası gözüktür. WINSTON ve JULIA çıplak yatakta yatmaktadırlar. Bir an hareketsiz ve sessiz kalırlar, bu arada çamaşır-cı kadının bitmeyen aptal şarkısı sürmektedir.

JULIA - Gördün mü... harikası. Beklediğim, düşlerini kurduğum erkeksin sen.

WS - Hoşuna gitti mi? (Kendine gelmektedir.)

JULIA - Hem de nasıl.

WS - Daha önce de yaptın mı bunu?

JULIA - Hıhı, yüzlerce defa.

WS - Parti üyeleriyle mi?

JULIA - Tabii kimlerle olacak?

WS - İç Parti üyeleriyle de?

JULIA - Hayır, o hayvanlarla değil. Yalnız bir kere, benim için ilk seferdi. O zaman onaltı yaşındaydım, o da altmışında vardı. Bana savaş ve buharlaştırma hakkında bildiklerimi söyleyen oydu. Sonraları intihar etmişti, tutuklanmaktan kurtulmak için. Bu da aslında benim talihimin yaver gitmesi demekti, aksi halde itiraf eder ve benim de adımları verirdi. Bu seni rahatsız ediyor mu?

WS - Ne?

- JULIA - Böyle bir çok erkekle yatmış olmam.
- WS - Aksine. Keşke binlerce olsaydı.
- JULIA - Niye?
- WS - Bu baş döndürücü sahtekârlığı yıkabilecek her türlü ahlâksızlığı, rezilliği zamanla daha çok seviyorum. Hepsine cüzam ve frengi bulaştırsaydın ne mutlu olurum! Dinle!.
(Kızı kendine doğru çeker) Ne kadar çok erkekle beraber olmuşsan seni okadar çok seviyorum. Anlıyor musun?
- JULIA - Evet.
- WS - Yalancı erdemlerden nefret ediyorum. Gerçekte sevgi dayana mayacakları tek şey, çünkü sevgi onları tümüyle unutturur. Eğer iki kişi bizim gibi şanslıysa o zaman Büyük Birader'i sevmeleri olanaksız olur, hatta dahası Emmanuel Goldstein'den nefret etmelri bile. Evet, biz birbirimizi severken, kokmuş düzeni havaya uçurmak için elimden geleni esirgemek istiyorum ve bu gücü de hissediyorum. Şimdiden düşüncelerimi yazmaya başladım...
- JULIA - Ne için?
- WS - Bıraktığım yerden gelecek kuşaklar devam edebilsin diye.
- JULIA - Beni ilgilendiren gelecek kuşaklar değil, sadece sensin! (WINSTON'u öper.)
- WS - Ama ben böyle düşündüğüm ve böyle olduğum için benim.
- JULIA - Bu doğru. Bunun için seni seviyorum. Hayret ettiğim, sen teleekran gözlemcin bunu nasıl farketmemiş. Benim hemen dikkatimi çekmişti.
- WS - Öyleyse benim yapmayı arzulediklerımı sen de arzuluyor olmalısın.
- JULIA - (Gülerek) Biliyor musun tatlım, ben yalnız belden aşağı isyankârım. (Etrafa bakılır) Bu odayı bulmakla ne akıllık ettin. Kime ait burası?
- WS - Eski bir doktora, bu pisliğe bulaşacağına öğrendiği heriyi unutup proleter olmayı yeğleyen bir adama. Fakat sen hakkında bir şey bilmiyor, böylesi daha güvenli.
- JULIA - Biraz bakınmama izin ver, geldiğimde gözüm senden başka hiçbirşeyi görmüyordu.

- WS - (Petrol lambasının ışığını yükseltir.)
- JULIA - Ne güzel bir aşk yuvası bulmuşsun. O kadar çok seviyorum ki seni. (eski bir gramofon görür) Nedir bu?
- WS - Bizim kaset-teyplerin büyükbabası diyebiliriz. Maalesef hiç plâk yok.
- JULIA - (Kâğıt ağırlığını eline alır.) Peki bu.
- WS - Kâğıtların üzerine konan bir ağırlık.
- JULIA - Neye yarar ki?
- WS - Bir şeye yaradığını sanmıyorum, ama güzel ve belki yüzyıldan da fazla eski.
- JULIA - Oradaki resim, o da o kadar eski mi?
- WS - Çok daha eski.
- JULIA - Nedir o bina?
- WS - Bir kilise. Adı da St.Clement's. (Şarkıyı söyler)
Diyerek portakallar limonlar
Çalıyor St.Clement's de çanlar...
- JULIA - (Devam eder)
Diyerek bana üç farthing borcun var
Çalıyor St.Clement's de çanlar.
- WS - (Şaşkınlık içinde) Nereden... kim öğretti bunu sana?
- JULIA - Büyükbabam ben küçük bir kızken söylerdi bana, buharlaştırlılmadan önce. Farthing nedir artık hatırlamıyorum ama.
- WS - Farthing bakır paralara verilen addı, şimdiki cent gibi yar
- JULIA - Bir kez limon görmüştüm fakat portakalı sadece kulaktan duy
ma biliyorum. Kırmızı kalın kabukları olan bir meyvaymış.
- WS - Şarkıya devam edebilir misin, en azından bir kilise adının daha geçmesi gerek.
- JULIA - (Başını sallar)
- WS - Sonunu bari?
İşte bir mum
Aydınlatacak evin yolunu...
Bundan sonra birşey gelmesi lâzım, anlam kazandıracak bir

JULIA - Bilmiyorum - Bahse girerim resmin arkasında tahtakuruları vardır. Gelecek sefer tertemiz yapacağım burayı. Sevgilim, bütün bunların benim için taşıdığı değeri bilemezsin. Bütün gün iğrenç fotoğraflar çekmek..

WS - İğren fotoğraflar mı?

JULIA - Foto redaksiyonunda çalışıyorum ben. Bu bölümde yasak pornografik kitaplar hazırlanır ve dünyanın parasına Doğuasya kaçak malları diye proleterlere satılır. Eskiden çalıştığım bölümle, böyle şarkıların (çamaşırcı kadınınkini kasıtmaktadır) peynir ekmek gibi üretildiği Nazım Bölümüyle kıyaslarsak orası tam bir dinlenme yeri idi. Bundan başka bir de otuz kızla birlikte bir yurttaki kalıyorum. Kadın konusu ile dolu bir ahır! Nasıl nefret ediyorum kadınlardan! Pislik içinde sürüneceğimi bilsem orası için parmağımı kıpırdatmazdım. Ama burasını büyükannemin bana öğrettiği gibi pırıl pırıl yapacağım, tanıyamayacaksın. (Resmin altına yere bakarak) Bu canavarları yok edeceğim.

WS - Hangi canavarları?

JULIA - Şu küçük fareyi görmüyor musun?
(Tahta pervaza ayağıyla bir tekme vurur ve sonra WINSTON döner, şaşırır.)

WINSTON SMITH dudaklarını büzmüş, gözlerini sıkı sıkı kapatmıştır.

JULIA - Hayatım! Ne oldu sana, bembeyaz kesildin...

Daha önce duyduğumuz orgun sesi duyulur, son derece ahenksiz bir melodi çalınmaktadır. WINSTON deli gibi demir bir demire tırmanmaya başlar, yangından kaçan biri gibi hareket etmektedir. WINSTON tırmanırken aşağıdaki oda kararır. Yukarı vardığında tep çocuklu kadın görüntüsü canlanır.

WS - Anne, kardeşim, yardım edin...

Fakat havada yüzermiş gibi gözüken kadın görüntüsü şiddetle WINSTON'un uzattığı ellerine basar. WINSTON aşağıya kayarak düşerken org da ona eşlik eder. Şimdi herşey karanlık ve ortalık sessizdir, birde yine tanıdığımız ses ve melodi tekrar duyulur.

ÇAMAŞIRCI KADIN- Nefis bir Haziran günüydü
Haziran günü, Haziran günü
Nefis bir Haziran günüydü
İçimde güneşe sereserpe yatma arzusu
Yatıyorum sereserpe, sereserpe

Işık. WINSTON koltukta yığılmış vaziyette oturmakta, JULIA onun kafasını tutmaktadır. DR.CHARRINGTON elinde stetoskopuyla WINSTON'un üzerine eğilmiştir.

WS

- Beni hiç bir zaman bağışlamayacak...

JULIA

- Kim, kim bağışlamayacak seni. Sevgilim söyle kim?

WS

- (gözlerini açar) Ne oluyor?... Nere...

JULIA

- Evdesin canım, benimlesin.

DR.CHARRINGTON

- Bayılmışsınız, fakat şimdi iyi görünüyorsunuz, önemli birşey yok.

JULIA

- Beni öyle korkuttun ki Dr.Charrington'ı çağırdım.

WS

- Bomba...?

JULIA

- Hayır canım, sadece ufak bir fareyle uğraşıyordum.

WS

- (bütün vücudu titrer) Ah...

JULIA

- Ne oldu?

WS

- Hiç... Affedersin sadece farelere tahammül edemiyorum. Herşi bu. Fareler kadar iğrenç ve dehşet verici başka bir yaratık düşünemiyorum.

JULIA

- Neden?

WS

- (Omuzlarını titretir) Annem ona sorabileceğim günün gecesinde ortadan kayboldu. Neyse,, konuşmaya değme: Julia artık gitmemiz gerek.

DR.CHARRINGTON

- Sanıyorum bir daha buraya gelmek istemiyeceksiniz dostum. Kendimi suçlu hissedeceğim. Lütfen affedin beni, bir dahaki sefere kadar bütün zemini onaracağım, söz.

JULIA

- Evet, bir daha canavarları içeri sokmayacağız.

WS

- Galiba sizi de tehlikeye atıyoruz. Odayı yalnız

kullanmayacağına bile size söylemedim daha önce.

DR. CHARRINGTON- Evet, ama bu gözlerinizden okunuyordu. Herkesin bir başkasıyla yalnız kalmak isteyeceği bir yer olmalı, tıpkı benim karımla olduğum gibi. Ve eğer böyle bir yer bulunursa üçüncü şahıs için bunu görmemiş, bilmemiş olmak en uygun davranış olur. Sizlere iyi şanslar. (Aşağıya inerek kaybolur.)

Dışarıda hava aydınlanmaktadır. Alçak bulutlar tekrar belirirler.

JULIA

- (WINSTON'a sarılır.)

WS

- Julia yapabileceğimiz en iyi şeyin çıkıp gitmek ve bir daha birbirimizi görmemek olduğunun farkında mısın?

JULIA

- (Başını sallar.)

WS

- O halde hadi git, hadi...

JULIA

- (Bu kez hayır dercesine başını sallar.)

WS

- Gençsin, zekisin. Yolumdan çekilirsen belki daha elli sene yaşarsın.

JULIA

- Bunu daha önceleri düşünmüştüm. Ama sen ölü gibi baygın yatarken bir şeyi anladım; sen olmadan benim yaşamamın bir anlamı yok. Lütfen sevgilim, lütfen birşey söyleme. Sen ne yaparsan ben de onu yapacağım. Bunu enine boyuna düşündüm. Bizi hayatta tutacak bütün hileleri biliyorum. Sen bana şans ve mutluluk getirdin, bırak karşılığını vereyim. (Tekrar onu kucaklar ve yatağa düşerler.)

Sahne kararır. Çamaşırcı kadının şarkısı önce yükselir sonra birden kesilir. Daha önce olduğu gibi birden şiddetle kapıya vurulur, iki kişinin sesi duyulur.

SESLER

- Kapıyı açın. Polis! Açın kapıyı... Smith hemen açın yoksa kıracağız. Bir, iki...

WINSTON SMITH beline sarıllı bir havluyla kapıyı açar. Bir ışık demeti odaya düşer. Kırmızı tu-
lunlar içinde iki kişi içeri girer. Bu kez ger-
çekten iki polis WINSTON SMITH'in Zafer Blokları
ndaki odasına girmiştir.

- POLİS - Smith?
WS - Evet..
POLİS - Winston Smith?
WS - Evet.
POLİS - Numaranız?
WS - 60079...
POLİS - (Elindeki kâğıda bakarak kontrol eder.)
Bizimle geleceksiniz.

Sahne değişir. İki polisin arasında yarıçıplak yürüy-
en SMITH İsa'yı andırmaktadır. Grup hızlı ve konuş-
madan yürürken çizme sesleri duyulmaktadır.

Tuhaf sesler yükselmeye başlar. Ses kaynağına yaklaştıkça daha iyi duyulmaktadır. Büyük bir duvar belirir bu bir Computer-Video Savaş Oyunudur. Siyah tulum giymiş ve bizim geniş omuzlarını görebildiğimiz bir adam dikkatle oynamaktadır. Grup ona doğru ilerler ve durur. Adam oynamaya devam etmektedir. Bir an bekledikten sonra polislerden Winston ile konuşanı hafifce sürür. Adam onlara doğru döner. Bu O'BRIAN'dır.

POLİS - İç Parti üyesi yoldaş! Winston Smith..

O'BRIAN - Yoldaş neden çıplak?

POLİS - Uyuyordu, iç parti üyesi yoldaş!

O'BRIAN - Uyandırdınız mı onu?

POLİS - Evet İç Parti Üy...

O'BRIAN - Neden?

POLİS - (Şaşkın) Sizin emriniz iç parti üyesi...

O'BRIAN - Ben yoldaşın bir iş nedeniyle çalışma saatleri içinde be getirilmesini emrettim.

POLİS - Çalışıyorsunuz ya, yoldaş!

O'BRIAN - Ama o çalışmıyor! Çıkm!

Sessizce polisler oldukları yerde dönüp dışarıya yönelirler. O'BRIAN bir düğmeye basar ve oyun sesiz devam etmeye başlar.

failbreak
failbreak
cydya
intalou 5

O'BRIAN - Yeni okul oyunlarını deniyorum...
Kusura bakmayın yoldaş Smith. Böyle olsun istemezdim.
Üşüyor musunuz?

WS - (Başını sallar.)

O'BRIAN - Cin alır mısınız?

WS - (Başını sallar, kendine gelmektedir.)

O'BRIAN - Şimdiii; Yenidil ekibinde bir yer boşaldı. Syme adında birinin Avrasya casusu olduğu ortaya çıktı ve kendisi de Yenidil'in gelişmesini sabote ettiğini itiraf etti. Sizden ekibin politik bilincini güçlendirmenizi istiyorum. Kişisel değerdendir de zaten ihtarsız olmalı...

WS - Evet.. yani.. iki naiyi puanım var.

O'BRIAN - (Bir düğmeye basar ve başka bir ekrana bakar)
4 Kisan'ı kastediyorsunuz? Varisli damarlar. Önemli değil.
- evet tam düşündüğüm gibi! Kayıt merkezinde Yenidil sözlü günün hangi baskısını kullanıyorsunuz?

WS - Beşinciye.

O'BRIAN - Öyleyse herşey açık. Altıncı size verilmediyse elinizden şey gelmezdi. Ancak şu anda yedincinin taslağı bende. Büyük Birader'in dahiyane yenilikleriyle dolu. Amaç fiillerin azaltılması. En iyisi yarın benim evime gelin uşağım size size versin. İşte size şehir içine gidebilmeniz için geçi kartı. Haa bir şey daha, uygulama gereği yayınlanmamış eserler en az iki parti üyesi tarafından incelenebilir. İstedığınız herhangi bir kişiyi beraberinizde getirin.

O'BRIAN'ın odası kaybolur. WINSTON SMITH'in üstüne bir ışık düşer.

WS - (kapalı gözlerle dua eder gibi)
6 Haziran 1984. Sonunda! Sonunda beni evime davet etmek için bir bahane buldu, hem de Julia ile birlikte. Zavallı Syme, intikamın alınacak. Yaşasın Emmanuel Goldstein!
Beethoven'in Beşinci Senfonisi'nin dört davul sesi birinci bölümün sonunu belirtir.

BİRİNCİ PERDENİN SONU

İ K İ N C İ
P E R D E

Karanlık. Beşinci Senfoni çok yavaş bir sesle devam etmektedir. Yanyana ve elele, sessizce ve en ufak bir hareket yapmaksızın duran WINSTON SMITH ve JULIA'nın üzerlerine ışık düşmektedir. Bir başka ışık beyaz tulum içerisindeki uşağı bulur. YÜZÜNDE SANKİ çorap geçirilmişçesine en ufak bir hat dahi yoktur. Doğal olmayan bir ifadesi vardır. Bekleyen çifte doğru yönelir ve takip etmelerini işaret eder. Camden bir esansöre binerler ve en üst kata çıkarlar. Şimdi tan: dığımız üzerinde kaset-teyp olan büyük çalışma masasının bulunduğu odadadırlar. Titreyen görüntülerin olduğu teleekranın karşısında O'BRIAN'ın geniş omuzları göze çarpmaktadır. Birşeyler yazmaktadır.

UŞAK - (öksürür)

O'BRIAN - (kısa bir süre sonra döner)

KOMPÜTER SESİ 1 - (aynı anda) Dikkat, iki numara, tamam, dikkat, iki numara tamam.

KOMPÜTER SESİ 1 - Onüç numara nekişi ile ilgili talimat bekliyor yedi çizgi b, tamam.

O'BRIAN - (dikte ettirir) Nokta bir virgül beş virgül yedi çiftnokt Nokta altı çiftartınaenlam önerisi, düşünce suçunu çıkarı nokta. Büyük Birader'in acil emirleri aşağıda çiftartıbi (Yazmaya devam eder)

UŞAK - (tekrar öksürür)

O'BRIAN - (yine gelenlere döner)

Ah, evet yeni baskı için gelen yoldaşlar. Onlara veriver martin. (bir an için arkasını dönüp teleekrani kapatır)

Teleekranın mavi ışık kümesi kaybolur. O'BRIAN aya kalkar.

WS - (şaşıracak) Kapatabili...

O'BRIAN - Evet, kapatabiliyorum. Bu hakkım var. (Julia'ya bakar)

WS - Bu...

O'BRIAN - Yoldaşı tanıyorum... Korkmayın sadece bilmem gerektiği ben biliyorum. Benimle konuşmak için uzun zamandır bekl olmalısınız.

WS - Evet, yedi yıldan beri.

O'BRIAN - (ultra modern oturma takımlarını işaret eder) Buyrun otur

WS - (televizyona güvenmeyerek bakar) Şimdi bu alet gerçekten se
ğirlaştı mı?

O'BRIAN - Sağır ve kör, yarım saat için. Bu sürede Büyük Birader içi
genel durum raporunu hazırlarım. Acil durumda da dikte et-
tiririm. Evet!

WS - (başını uşağa doğru çevirir)

UŞAK - (en rahat koltuğa oturur)

O'BRIAN - Rahatınıza bakın lütfen yoldaşlar, şimdi herşeyi getiriyö
Bir kasadan dört kadeh ve içi kırmızı bir sıvıyla d
lu bir karaf çıkarır. Bardaklara koyar.

O'BRIAN - (Julia'ya) Buna şarap denir. Hiç duydunuz mu?

JULIA - (WINSTON gibi o da uşağın varlığından rahatsızdır, başını
sallar)

O'BRIAN - Şarap Avrasya'da yetişen üzümünden elde edilir. Savaş önce
stoklar iç parti üyelerine ayrılmıştır. Bir deneyin! (du
mu farkeder) Ahh, yoldaş Martin bizlerden biridir, hatta
en önemli kişilerden biri. Şimdi, bana söylemek istedikl
riniz nedir?

WS - Büyük Birader'den nefret ediyoruz.

O'BRIAN - Devam edin.

WS - Partinin düşmanıyız biz. İngos'a inanmıyoruz. Biz düşür
suçlularıyız, evlilik canileriyyiz. İşte kanıtı. (Tulumur
günlüğünü çıkarır ve O'BRIAN'a verir, o da uşağa uzatır).

UŞAK - (yavaşça sayfaları çevirir, sonra başını sallar)

O'BRIAN - Peki neden bana.. (düzeltir) bize geldiniz?

WS - Bize yardım edebileceğinizi hissettirdim.

O'BRIAN - Ne için?

WS - Kardeşliği arıyoruz. Katılmak ve çalışmak istiyoruz. Bu
lancı sistemin yıkılmasında payımız olsun istiyoruz.

O'BRIAN - (uşakla birlikte WINSTON ve JULIA'ya uzun uzun ve sınırlı
sına bakarlar. Sonra birbirlerine bakarlar. O'Brian kaç

kaldırarak) Sanıyorum önce eski adete göre kadehlerimizi kaldırmalıyız. (Ayağa kalkıp diğerlerinin de kalkmasını bekler) Liderimiz Emmanuel Goldstein'in şerefine!

WS - Yani öyle biri var gerçekten. Kardeşlik de var ve savaşıyor

O'BRIAN - (Önce tadar, sonra yavaşça içmeye başlar, sonra kadehini JULIA'ya kaldırır. JULIA onun hareketlerini tekrarlamaktadır WINSTON SMITH'e döner) Beğenmediniz mi?

WS - Yoo, sadece şarabın tatlı olduğunu sanırdım. Bögürtlen gibi Ama hiç tadı yok...

O'BRIAN - Toplumevi'nde sentetik cin içiliyor değil mi?

WS - Evet... o da bulabilirsiniz.

O'BRIAN - Bu da dilin hassasiyetini yitirmesine neden oluyor. Evet - Kardeşlik var ve savaşıyor. (saatine bakar) Anlayış gösterin bazı sorular sormamız lâzım.

WS - Tabii, tabii...

O'BRIAN - Neler yapmaya hazırsınız?

WS - Herşeyi!

O'BRIAN - (kâğıttan okur gibi soruları vurgulamadan sormaya başlar) Yaşamlarınızı feda etmeye hazır mısınız?

WS - Evet.

JULIA sessiz kalmıştır. O'BRIAN ona bakar. WINSTON kolunu omuzuna dolar ve onunla birlikte yanıtlar.

JULIA - Evet

O'BRIAN - Cinayet işlemeye hazır mısınız?

İKİSİ - Evet.

O'BRIAN - Sayısız masum insanın ölümüne yol açabilecek sabotaj eylemleri yapmaya?

İKİSİ - Evet.

O'BRIAN - Anavatanınızı düşmanlara satmaya?

İKİSİ - Evet.

O'BRIAN - Düzenbazlık yapmaya, uyuşturucu maddeleri kitlelere yay salgın hastalıkların genişlemesi için çalışmaya, partiler

gücünü zedeleyecek herşeyi yapmaya, krizler yaratmaya, proleterya isyanları oluşturmaya hazır mısınız?

İKİSİ - Evet.

O'BRIAN - Çıkarlarımız için halkı galeyana getirmek için yanlış ağıllarla çocukları öldürmeye hazır mısınız?

WS - Evet.

JULIA -Evet.

O'BRIAN - İşkence karşısında Kardeşliğe ihanet etmemek için intihar etmeye?

İKİSİ -Evet.

O'BRIAN - Ayrılmaya birbirinizi bir daha hiç görmemeğe hazır mısınız?

JULIA - Hayır!

JULIA, O'BRIAN ve MARTIN, WINSTON SMITH'e bakarlar. Yanıt verene dek bir kaç saniye geçer.

WS - Hayır...

O'BRIAN - Peki. Bunu söylemeniz çok önemli. Hem sizin hem de bizim için iyi oldu. Bunu dikkate alacağız. (Julia'ya) Ancak herhalde herhangi bir tehlike anında onu tamamiyle bambaşka bir insan yapmamıza anlayış gösterirsiniz. Elleri, yüzü, saçları ve hatta gözleri ve sesi olduğu gibi değişir. Gerekli durumlarda cerrahlarımız bazı organları bil ameliyatla kesebiliyorlar. Dil veya ses telleri nakiller yapılabiliyor. İnsanlardan garip yaratıklar elde edebiliyorlar.

O'BRIAN bu sözleri söylerken WINSTON ve JULIA MARTIN ifadesiz yüzüne bakarlar.

O'BRIAN - (Julia'ya) Bütün bunlar sizin başınıza gelir belki de..

JULIA - (oneylarcasına birşeyler mırıldanır)

O'BRIAN - Pekala.

Uşak masanın üstündeki kutudan kalın bir sigar alır ve O'BRIAN'a yakması için bakar. O'BRIAN kibarca sigarı yakar ve biraz sinirlice saatine bakar.

O'BRIAN - Sizce önemli olan şeyleri sorabilirsiniz şimdi.

- WS - Gerçekten savaş var mı?
- O'BRIAN - Tabii var. Yalnız şekli tamamen değişti artık. Otuz yıl önce Rusya Avrupa'yı ve Çin de Japonya'yı yutuverdikten, öte yandan Amerika ile İngiltere birleştikten sonra Avustralya, Hindistan ve Afrika özgür kalmışlardı. Bunlar da devamlı ü süper güçten biri tarafından ele geçiriliyor fakat uzun süre elde tutulamıyor, çünkü biri bu ülkelerden birini aldığı anda diğer ikisi hemen ittifak yapıyorlar ve bu ikilinin zaferinden sonra sanki bir kuralmış gibi bir tanesi ortak ganimeti kendine mal etmeye çalışıyor ve kısır döngü böyle devam ediyor. İşte bu yüzden de gazeteler sürekli düzeltiyor ve bellek defikleri kullanılıyor. Böylece kimse dün dost olan ülkenin bugün düşmanımız olduğunu savunamıyor. En gizli devlet sırlarından biri de uğruna savaşılan bölgelerde artık ele geçirecek hiçbirşeyin kalmamış olması. 1 yüzden de savaşa giden tüm ordular son ere kadar çarpışmal zorundadır ki anavatandekiler gerçeği öğrenmesinler. Ve tabii artık üç süper güç ekonomik açıdan kendilerine yettiklerinden ^{ne} hammadde ne de zaten herşeye ihtiyacı olan pazarlar için savaşmaları gerektiğinden savaş eski anlamını yitirmiş durumda. Sürekli kişilik değiştiren savaşın üç oyuncusu da savaşın başka amaçlar uğruna kullanılabileceğinin çoktan beridir farkındalar.

- WS - Hangi amaçlar?
- O'BRIAN - Aynı nedenden ötürü bir sürü devrim yapılmaya başlandı ki bunlar idealist liderlerin taaffiyesinden sonra son derece katı diktatörlüklerin türemesine yol açtı. Bu devrimlerle dünya ekonomisine ve tarımsal üretime darbe vuruldu. Sür yükselen yaşam standardı durduruldu ve otuzlu yılların düzeyine indirilmesi ve orada dondurulması ve dünyanın nerdeyse aç kalacağı bir sınıra ulaşılması, refah rüyalarını unutulması amaçlandı.

- WS - Ama niye?

- O'BRIAN - Çünkü bin yıllık insan tarihi günümüzdeki liderlere göstermiştir ki ancak açlıktan ve yoksulluktan kırılan kitlenin kontrol altında tutmak mümkün olabilmektedir. Kapitalist olsun sosyalist olsun tüm ülkelerdeki ayaklanmalar kanı

lamıştır ki sosyal sınıf bilinci içindeki işçi evindeki banyosunda, özel otosunun içinde, dolu midesiyle sevgilisinin göğüslerinin dibinde ve kısacık anlamsız çalışma saatinin sonunda bile yönetimi devirmeyi ve zirveye ulaşmayı düşlemektedir. Yapay darboğazlar, yokluklar, pislik, boş dükkânlar, eksik yedek parçalar, işlemeyen hizmetler, sonsuz bürokrasi, açlık, salgınlar, değişmez adaletsizlikler kitleleri ayaklandıracak enerjiyi yok edip bitiriyor. Bunl zamanımızın Mısır piramitleri, insanları eziyor ve güçlerini son damlasına kadar emiyorlar. Savaş hissi ise üç rejimin maddi temeli. İster adı Okyanusya olsun, ister Avrasya isterse Doğu Asya. Doğal farklılıklar dışında onları birbirlerinden ayırabilmek olanaksız. Bu durumda da kitlelerden sivrilen nadir çıban başlarını buharlaştırmak, ezmek veya onları satın alarak bazı ayrıcalıklar tanımak örneğin şutulumları giydirecek yüzde onbeşlik azınlık grubuna dahil etmek yeterli oluyor. En tehlikelileri ve bu nedenle olağanüstü gereklileri bazan iç partiye kadar bile ilerliyebiliyorlar.

WS

- Fakat bütün bunların anlamı nedir ki? Tarihteki her gücün önünde bir hedef olmuştur, bu hedef merhametsiz, gaddar nitelikte de olsa. Bu üç gücün, birbirleriyle savaşları bile ciddi olmayan bu üç gücün varoluş mantıkları ne? Bunlar ne yıldızlara ne de cehennem çukuruna sürükleniyorlar:

UŞAK

- (sigarını söndürür ve ayağa kalkar)

O'BRIAN

- (hemen o da kalkar) Yoldaş Martin haklı, zamanımız dolma üzere.

WS

- Fakat...

O'BRIAN

- İşte yoldaş Smith, işte sizin bu yanıt alamayacağınız "fakat"iniz bugünkü kararınız üzerine yazılabilecek cilleri yansıtıyor. Kardeşlik sizi kabul etmekten başka bi yapamaz. Şu andan itibaren çağrılana dek ümitlerinizle başa kalmaktan başka çareniz yok.

UŞAK MARTIN WINSTON SMITH'in yanına gelir, sağ el onun kalbine dayar ve SMITH'in sağ elini kendi kının üstüne koyar. Sonra aynı şeyi JULIA ile yapar. Baha sonra seremoniyi O'BRIAN tekrarlar.

- O'BRIAN - Kardeşliğe kabul edilmiş bulunuyorsunuz. Ancak büyük bir olasılıkla bu sizinle son görüşmemiz olacaktır. Eğer bir gün tekrar görüşebilirsek...
- WS - (sözünü keser) karanlıkların var olmadığı bir yerde görüşeceğiz?
- O'BRIAN - Evet... güçlü bir hafızanız var.
- WS - Gelecek bu mu? Böylesine kötü bir dünyada nasıl gerçekleşecek ki?
- O'BRIAN - Bizim sayemizde. Ama ne yazık ki bizim bu geleceği yaşayabilmemiz olanaksız. Binlerce yıl bile sürebilir. Evet, bizler bu yolda ölüyoruz. İstiraplarıyla, çürüyen kemikleriyle geleceği yaratacak olan ölümler.
- UŞAK - (ona işaret eder)
- O'BRIAN - Evet, yoldaş, işte.. (herkese bir tablet verir) Hemen yutun
- WS ve JULIA - (bir an durakladıktan sonra itaat ederler)
- O'BRIAN - (gülmeyerek) Oh, hayır, zehir değil. Sadece şarap kokusu karşı. Bunlarsa (uşak onlara iki kapsül gösterir ve her birinin kulaklarının arkasına yapıştırır)... zehir. Tutuklan halinde hemen alıp yutun. Bizim için değil. Bizler o anda ya ölmüş ya da yeni yüzlerimizin ardına saklanmış oluruz. Sizden nasıl önce hayvanlar sonra da enkazlar elde edeceğiz için.
- Nasıl olursa MARTIN SMITH'in tulumundan ustureyi alabiliyor ve O'BRIAN'a gösteriyor.
- O'BRIAN - Evet.. bu pek güvenilir değil.
- UŞAK - (Ustureyi saklar ve kadehini kaldırır)
- O'BRIAN - İçkilerinizi bitirebilirsiniz. (O da kadehini kaldırır) Neye içelim? Geleceğe mi?
- WS - Geçmişe! Onsuz gelecek olmaz!...
- O'BRIAN - (konuşmadan önce Martin'e bakar) Gerçekten çok zekisini iç Parti Üyesi olabilirdiniz. Ne mutlu bize ki bizimle birliktesiniz, düşmanlarımızla değil.
- UŞAK - (Julia'ya çıkış yolunu gösterir)

O'BRIAN - Evet, yoldaş. Siz önceden gitmelisiniz. Fakat bu defalık sizlerin birbirinizi göreceğinizi garanti edebilirim. Belki de kader sizlerden yana olacaktır.

JULIA ve WINSTON SMITH bakışlarıyla vedalaşırlar. MARTIN tepsiyle kadehleri alır ve tekrar usak hüviyetine bürünür. JULIA'yı asansöre götürür ve çıkarlar.

O'BRIAN - (yeniden saatine bakar) İki dakika içinde sizin de gitmeniz gerekiyor. Ondan sonra açacağım.

WS - Açıkça ne yapmam gerektiğini söylemediniz bana...

O'BRIAN - Bekliyeceksiniz.

WS - Beklemek mi?

O'BRIAN - Şimdiki göreviniz bu. Sizin gibi biri için en zor olanı. Ama sizler hemen yitirilmek için çok değerlisiniz. Çok özel planlarımız var, zamanı geldiğinde öğreneceksiniz.

WS - Ne zaman?

O'BRIAN - Hiçbir zaman veya hemen şimdi. Son bir soru?

WS - (başını sallar ve sonra birden sorar) Hiç "Portakallar Limonlar" diye bir şarkı duydunuz mu?

O'BRIAN - (gülümseyerek hafif bir sesle söylemeye başlar)
Diyerek portakallar limonlar
Çalıyor St.Clement's de çanlar
Diyerek bana üç farthing borcun var
Çalıyor St.Clement's de çanlar
Diyerek ne zaman ödenecek borçlar
Çalıyor Old Bailey çanı tekrar tekrar
İşte bir mum
Aydınlatacak evin yolunu
İşte bir...
(içini çekerek durur)

WS - Evet.. evet..

O'BRIAN - Özür dilerim sonunu unutmuşum, Zaman dolmak üzere. Haydi artık siz de gidin.

Bir daha ona bakmadan O'BRIAN çalışma masasına oturur ve parmağını teleekranın düğmesine koyar.

WINSTON SMITH çıkar.

O'BRIAN - (dügmeye basar) Burası iki numara. Genel durum ~~ve~~ raporunun Büyük Birader için nauzun derlemesi, tamam.

KOMPÜTER SESİ 2 - Naşimdi, naşimdi, naşimdi...

Sahne değişir. Alçak beyaz bulutlar yerin üstünde hareket etmektedir. Sonunda anlaşılır ki bunlar çamaşırlardır. Lime lime kundak bezleri göze çarpmaktadır. Dev gibi iri bir proleter kadın bunlar uzun ve kısmen dolanmış bir ipe asmaktadır. İlk defa gördüğümüz kadın tanıdığımız şarkıyı söylemektedir.

ÇAMAŞIRCI KADIN- Nefis bir Temmuz günüydü
Temmuz günü, Temmuz günü
Nefis bir Temmuz günüydü
İçimde güneşe yatma arzusu
Yatıyorum sereserpe, sereserpe

Çamaşırların arasından geçerek WINSTON SMITH DR.CHARRINGTON'un evine gelir ve yukarı hızla çıkar. Oda boştur. Kapıda durur ve havayı koklar. Arkadan JULIA gelir ve gözlerini kapatır. Makyaj yapmıştır, sade ama etkileyici bir elbise giymiştir, elbise hafif dekolte. Ayağında yüksek topuklu ayakkabılar vardır.

JULIA - Evet sevgilim, bu gerçek kahve, yanında gerçek şeker ve ekmek. Bizim yediğimiz iğrenç şeyden değil gerçek beyaz ekmek. Ayrıca kayısı marmeladı ve bir kutu da süt var. Ve duymakta olduğun hoş koku da benden geliyor. Bütün bunların hepsi sana ait.

WS - (bakışlarını ona çevirir, sessizdir)

JULIA - Hoşuna gidiyor muyum?

WS - (sadece başını sallar)

JULIA - Sevgili doktorumuz Charrington benim için karışının do-basını açtı. İpek çoraplarım ve çamaşırlarım da var. Bun böyle hep bunları giyeceğim ve sen beni soyarak zorunda kalacaksın. Kadınlar böyle yapmalı, yapmalı ki çekicilikleri artsın.

- WS - Sen benim için zaten çekicisin Julia.
- JULIA - O zaman beni daha çok arzulayacaksın.
- WS - Daha çok olamaz ki.
- JULIA - Olur, olur, inan bana beni öylesine arzulayacaksın ki hiç terkedemeyeceksin.
- WS - Seni hiç bir zaman terketmeyeceğim ki Julia.
- JULIA - Hiç ihanet de etmeyeceksin.
- WS - Sana hiç ihanet etmeyeceğim Julia, işkence bile yapsalar bana..
- JULIA - Böyle söyleme hayatım. İşkence yaparlarsa ihanet edersin, kimse karşı koyamaz buna. Senden önceki bana bahsetmişti, bir oda var, 101 numara. Kimse orada dayanamıyor. Oradan girdiği gibi çıkan yok.
- WS - Ben bunu kastetmemiştim. İşkence altında itiraf tabii ki ihanet değildir. Ne söylediğin ya da ne yaptığın değil, neler hissettiğin aslında önemli olan. Ve kimse sana olan sevgimi yok edemez.
- JULIA - İşte bu doğru... hislerimizi değiştiremezler. Sana bir itirafta bulunmak istiyorum sevgilim; benim Kardeşliğe girmemin dek nedeni de bu. İnsan korktuğu sürece ve insan olarak kalmak istediği sürece bu hiç bir işe yaramasa dah onlara karşı bir zafer kazanmış demektir. İşte bunu sen öğrettin bana. Ama şimdi gel, su kaynadı ve birbirinden lezzetli yemekler bizi bekliyor. Ve tabii herşeyden önemlisi evlilik yatağımız.
- WS - Bütün bunları nereden buldun?
- JULIA - İç Şehirde bir garsondan aldım. Domuzların herşeyi var orada. Ve düşünabiliyor musun bütün hepsi için onunla bir kez yatmam yetti. Nasıl, kurnazca değil mi? Bir öpücük ver bakayım bana..
- WS - (öper) Julia.. sen benim anlamsız hayatımın en büyük armağanısın. O'Brian beni gelecekle barıştırdı, sense geçmişle.
- JULIA - Nasıl yaptım bunu?

- WS - Sen kendimden kurtulup senin için yaşamamı, herşeyi senin için yapmamı sağladın. Beni lânetten kurtardın... annemden ve küçük kız kardeşimden söz ediyorum.. kâbuslarıma girip beni mahvediyorlardı. Şimdi sen varısın, benim kurtarıcı meleğim gibi beni kâbuslardan çekip aldın.
- JULIA - Annene ne yapmıştın ki?
- WS - Lütfen...! O kadar korkunç bir şey ki, konuşmak bile istemiyorum.
- JULIA - Unut o zaman canım. Sevin, benimle olmana sevin. Yaşadığına bize ait olduğu sürece yaşamımıza sevin. (pencerenin başında ayaktadır ve çalışan kadını seyretmektedir.) Şu aşağıda kadıncağıza bak. Tükenmiş, çökmüş umutsuzca yaşayan bir kö. Yalnızca partinin de değil, bir düzine çocuğun da kölesi. Kalçalarının çevresi nerdeyse bir buçuk metre olmalı. Ama bak yaşamaktan ne kadar mutlu. Bu onu güzelleştiriyor da..
- WS - (Julia'yı yumuşakça kucaklar) Sahilde bizim için öten ardiç kuşunu hatırlıyor musun?
- JULIA - Onun ötüşü, şarkısı bizim için değildi. Kendisi için bile değil. Öylesine ötüyor o. Yaşıyor ve yaşadığı için ötüyor. Yaşamın anlamı da bunda yatıyor bence.
- WS - Evet, evet haklısın. Haklısın Julia.. Benim umudum da bu. Parti ne ötüyor ne de şarkı söylüyor. Parti de kudreti de şarkı söyleyemez. Sadece şarkı üretir. Ve halk onun hoşur nasıl gidiyorsa şarkıyı öyle söyler. Onların cenaze marşıdır bu. Düşünsene, şuradaki kadın gibi milyonlarcası var. New York'da, Brezilya'da, Avrupa'nın eski şehirlerinde, Rusya'nın gizem dolu ırak yerlerinde, Çin'de Japonya'da pazarlarda. Milyonlarcası. Hepsi mezara girene dek tükenmeye mahkûm ve hepsi şarkı söylüyorlar. Ve onların kucaklarından, bağırklarından bir gün, belki yıllar, belki asırlar sonra bir gün bilinçli bir kuşak kopup ayağa kalkıp dikiliverecek. İki ile ikinin dört yaptığı geçmiş ile gelecek arasında yıkılmış olan köprüyü yeni baştan kuracaklar.
- JULIA - Ne güzel söylediklerin! Özlemle bekliyorum o günleri.
- WS - (acı bir ifadeyle) Fakat bizler ölüyoruz.
- JULIA - Hayır sevgilim! Bak! (elbisesini üzerinden sıyırap yer)

oluştururlar. Coplarını sallamaktadırlar ama vurmazlar. İki kırmızı tulumlu eşliğinde DR.CHARRINGTON merdivenleri çıkar. Kolunun altında eski bir plâk vardır.

WS - (gözlerini ilk kez JULIA'dan ayırarak) Sizden özür dileriz...

DR.CHARRINGTON - Pek sanmam. (Peruğunu, kaşlarını ve gözlüklerini çıkarır. Buz gibi genç bir yüz belirir)

JULIA - Siz... (Bağırarak) Siz....!

CHARRINGTON ufak bir işaret yapar. Polislerden biri copla JULIA'nın başına vurur. JULIA sessizce yere düşer ve sürüklenerek çıkarılır. WINSTON bir hareket yapmadan önce diğer polisler etrafını sıkıca çevirirler.

DR.CHARRINGTON - Düşünce Polisi. Suçüstü yakalanmış bulunuyorsunuz. Sevgi Bakanlığı'na götürülüp orada sorguya çekileceksiniz. Ve sonunda bu aşamaya da gelmişken...

Polislerden birine işaret eder ve o gramofonu tekerlekli sehпасıyla çekip getirir. Charrington plâğı koyar. Plâk çok eskidir, cızırtılar duyulur fakat buna rağmen bir çocuk korosunun sesi duyulur. WINSTON SMITH başı önde dinler.

KORO - Diyerek portakallar limonlar
Çalıyor St.Clement's de çanlar
Diyerek bana üç farthing borcun var
Çalıyor St.Clement's de çanlar
Diyerek ne zaman ödenecek borçlar
Çalıyor Old Bailey çanı tekrar tekrar
İşte bir mum
Aydınlatacak evin yolunu
İşte bir cellât
Ayracak başınla vücudunu

Son iki mısrayı DR.CHARRINGTON ve polisler de birlikte söyler.

Demir kapılarla dolu uzun bir koridorda acele acele giden çizme sesleri yankılanmaktadır. Kısa aralıklarla adımlar duruyor ve bir anah-

tar sesinin ardından demir kapılar sırayla açılıyor ve kısa bir an sonra kapanıyor. Dördüncü kapanma sesinden sonra bir spotun huni biçimindeki ışığı en fazla 1x1 m. büyüklüğünde daracık bir hücreyi aydınlatır. Duvarlar demir parmaklıklardan oluşmaktadır. Bir sürü tutuklu üstüste buraya atılmıştır, adeta kıpırdayamamaktadırlar. Bazıları baygın belki de ölü vaziyettedirler. İnsan topluluğu zorlukla nefes alabilmektedir. Kısa aralıklarla biri içini çekmekte veya inlemektedir. Açılabilen parmaklıkların hemen önünde WINSTON SMITH, yaşlı bir fahişe ve yüzü gözü kan içinde bir adam burun buruna durmaktadırlar.

FAHİŞE - (Suratını olabildiğince WINSTON'a çevirerek ve dayaktan dökülmüş olduğu anlaşılan dişleri yüzünden garip, fakat edepsiz bir konuşma tarzıyla) Bak, bak, bak delikanlı üzerime bastırıp duruyor. Sana ihtiyacım olabilirdi canikom ama ne yazık ki böyle boktan bir durumdayız. Yoksa birbirimize son zevki tattırırdık hani değil mi?.. Senin adın ne tatlım?

WS - Smith...

FAHİŞE - Smith? Bak bu komik işte. Benim de adım Smith. Kaç yaşındasın bekayım?

WS - Otuzdokuz...

FAHİŞE - Hıı, sen benim oğlum olabilirmişsin be. Benim de bir zamanlar bir oğlum olmuştu. Düşün bir kere kendi ananı şaapacektin! (gülmeye başlar, fakat kahkahaları hıçkırığa dönüşür) Allah kahretsin, orospu çocukları..

Adımlar yaklaşır. Kırmızı tulumlar içinde Düşünce Polisleri gelir.

POLİS - Smith!

FAHİŞE ve WS - Burada...

POLİS - Mary Smith?

FAHİŞE - Burada.

Hücre kısa bir süre için açılır, polisler ustaca

diğerleri düşmeden kadını çekip alırlar.

- WS - (biraz şaşkın, biraz hiddetle) Mary mi?
- POLİS - 101 numara!
- FAHİŞE - Hayır... (bayılır)

Polisler bunları kanıksamışçasına her biri bir taraftan tutup kadını görürler. Yüzü kan içindeki adam arkalarından seslenir.

- ADAM - Doğru yoldaşlar, doğru. Bu parazitler yok edilmeli. Onlarla parti zafere ulaşamaz. Zafer! Zafer! (Elini parti selâmleri vererek parmaklıklardan dışarı uzatır.)

Hücrede biraz yer açılmış gibidir. Kan içindeki adam şimdi WINSTON'a bakar.

- ADAM - Winston! Kocaoğlan!

- WS - (onu tanımaz)

- ADAM - Unuttun mu beni ahbap? Ben senin komşunum!

- WS - (başını sallar)

- ADAM - Parsons be! Tom Parsons!

- WS - Aaa evet.. evet.. (şaşkın) ne arıyorsunuz burada...?

- PARSONS - (hıçkırır gibi) Düşünce Suçu...

- WS - Siz mi??

- PARSONS - (doğal olmayan yüksek bir tonda sanki başkalarının duymasını istercesine) Evet... fakat Düşünce Polisi'ne güveni sonsuz. Benim kayıtlarımı biliyorlar değil mi? Benim kim olduğumu biliyor olmalılar. Tabii çok parlak biri değilim ama kötü bir adam hiç değilim. Elimden geleni yapıyorum parti için. Bir kerecik raydan çıktım diye beni buharla tırmazlar herhalde ne dersiniz?

- WS - Suçlu musunuz?

- PARSONS - (bağırarak) Ama tabii ki suçluyum. Partinin suçsuz bir insanı tutuklatacağını düşünmüyorsunuz herhalde. (Kenli yüzünde bile ikiyüzlü bir kurbağa suratı ifadesi vardır. Düşünce suçu sinsidir, biliyor musunuz beni nerede yakaladı? Uykuda. Biliyor musun neler söylüyordum? (fısıltıyla) Kahrolsu yarak, sanki kendi kendinin yargıçymış gibi) Kahrolsu

Büyük Birader.. Evet! Ah eski dostum, beni yakaladıkları için şanslıyım. Mahkemede diyeceğim ki, sağolun, sağolun beni daha geç olmadan kurtardığınız için.

WS - Kim duydu bu söylediklerinizi?
PARSONS - Evelyne.. küçük kızım. Dinleme aygıtı ile anahtar deliğinden duymuş. Hemen de Düşünce Polisi'ne koşmuş. Ne akıllı yumurcak değil mi? Benim için çiftartı puan, onları nasıl yetiştirdiğimin kanıtı...

WS - (İki üç defa etrafı koklar, ortalık çok kokmaya başlamış gibi hücredekiler de söylenmeye başlar)

PARSONS - Ahh, kusura bakma ahbap, ne yazık ki bağırsaklarım bana ihanet ediyorlar. (Gülerek) Biraz da korkuyorlar sanırım.

Kırmızı tulumlular yine görünürler.

POLİS - Parsons!

PARSONS - (gereğinden fazla bir gayretle) Burada!
Tom Parsons, 29 Temmuz 1947 doğumlu, ikametgâh Zafer Blokları 4/34/433, evli, iki çocuklu, dış parti üyesi...

Bu arada onu dışarı alırlar.

POLİS - Kapa çeneni geri zekâlı! 101 numara!

PARSONS - (deli gibi çırpınarak) Hayır yoldaşlar durun, niçin? Herşeyi söylemedim mi size, herşeyi itiraf ettim ben, söyledim.. herşeyi gönüllü imzalarım ben, ne olur 101'e götürmeyin beni! 101'e götürmeyin beni!

Polisler onu götürürlerken durup durup ona vurmaktadırlar. Götürülürken PARSONS bağırılmaktadır. Hücre karanlıkta kaybolur. PARSONS ve onu götürülenler de karanlıkta kaldıktan ve çıktıktan sonra aniden çok parlak bir ışık yanar. WINSTON SMITH yalnız başına beyaz fayanslarla kaplı bir odada durmaktadır. Oda boştur. Duvarlarda en ufak bir pürüz dahi yoktur. Birden o ana kadar farkedilmeyen bir yerden kapı açılır O'BRIAN içeri girer.

WS - Aa... demek sizi de yakaladılar...!

O'BRIAN - Evet... (sakin ve alaycı bir ifadeyle) çok uzun zaman ö

Kırmızı tulumlar içinde polisler peşinden girerler. İtaatkar bir görünümde onun emirlerini beklemektedirler.

WS - (durumu anlar) Ooo anlaşıldı...

O'BRIAN - Sözümü tuttum sanırım: karanlıkların var olmadığı bir yerde buluştuk sonunda. Bürom yerin otuz kat üzerinde yukarıdadır.

WS - Siz...

O'BRIAN - Evet, Sevgi Bakanı benim. Sizinle şahsen meşgul olmama şaşırdınız mı? Olağandışı bir örneksiniz siz. İdealistler, heyecanlı salakların öncüleri, savurdıkları sloganların gerçekleştirdiğini görme arzusuyla yanıp tutuşanlar çoktan bertaraf edilmişlerdi. Siz karşımıza çıkan yeni bir örneksiniz. Bizim için çok tehlikeli olabilecek bir idealist. Bu nedenle sizi ve sevgilinizi uzun süre bilimsel açıdan izlemekte yarar gördük.

WS - Julia'ya ne oldu?

O'BRIAN - Ah, çok rastlanan türde biri. Gerçi size olan aşkı ona kısa bir süre için güç verdi ama normal yöntemlerimiz ona yetti. Karınızı öldürdüğünü itiraf etti.

WS - Karımı mı?

O'BRIAN - Dağa çıkarken uçuruma itilmiş.

WS - Benim karım yaşıyor!

O'BRIAN - Elbette yaşıyor. Fakat kimse bunu bilmeyecek, hem farketmez de. Evet, sizin Julia'nız sık rastladığımız normal b vakaydı. Dayakla ufaltılıp yumuşatıldı, cereyanla yakıldı. Vebirkaç iğne ile bir hayvana dönüştürüldü. Acıdan gözeneklerinden ter yerine kan fışkırıyordu. Merhamet nidalarıyla yalvardı, herşeyi anlattı, herkesi ele verdi. En başta da sizi sattı, size ihanet etti!

WS - Zavallı Julia! Onu o kadar çok seviyorum ki. Bir süre sonra benim de yaşayacaklarımdan ötürü suçlayamam onu.

O'BRIAN - Yaşayacaklarınız mı? Oo yooo, bu zaman kaybı olur. Evet sizi de aynı yolla mahvedip parçalayabilirdik. Ama bu

işimize gelmez, siz onun aksine çok zekisiniz, hatta süper zekisiniz diyebilirim. Bilinç altınızda hep dava uğrunda yıkılmış bir insan olarak hissedersiniz kendinizi. Biz engizisyon yanlısını tekrarlayacak, bize karşı olanları saf dışı bırakmak yerine ebedileştirecek kadar aptal değiliz. O zamanlar tüm onur kurbanın öte yandan utanç da engizisyonun oluyordu. Ruslar bile, en güçlü insanların inançlarını kırmanın, yok etmenin gereğini anladıkları halde onlar da yarı yolda tıkanıp kaldılar; kurbanlar daha darağacına götürülürken atmosfere yapışıp kalmış olan masumiyet duyguları onlara eşlik ediyordu. Hayır Winston, sizinle ilgili planlarımız değişik. Tahmin edebilir misiniz?

- WS - Beni buharlaştıracaksınız... yok edeceksiniz.
- O'BRIAN - Yooo! Bunu hemen yapabilirdik. Hayır siz bir tür kobaysını bizim için. Sizi iyileştireceğiz, çünkü siz bir zamanlar tam sağlıklı, aklıbaşında bir insandınız, böyle ki kendi iyiliğiniz için annenizi ve kız kardeşinizi mahvedecek kadar.
- WS - Doğru değil bu!
- O'BRIAN - Doğru! Kızkardeşinizin çukolata tayınnını cebinden alabilmek için annenizi dövmediniz mi? Kızkardeşiniz bundan kısa süre sonra açlıktan ölmüştü. Anneniz söyledi bize bunlar: Demin onu gördünüz dışarıda.
- WS - (İki eliyle gözlerini kapar)
- O'BRIAN - Bu onun son selamıydı, az sonra buharlaştırılacak. Sizi iyileştireceğiz Winston. Beyninizi paramparça etmeden önce veya siz sevgiyle içtenlikle Büyük Birader'in yoluna girene dek tekrar doğru düşünmeyi öğreteceğiz size.
- WS - (ellerini gözlerinden çeker) Asla! Gerçekten var mı ki elçak herif? Yokse o da başka bir kuyryklu yalan mı?
- O'BRIAN - Tabii var. Var ve ölümsüz, çünkü o hep yeni bedenlere h met veriyor. Önceleri ona Tanrı diyorlardı. Mutlak güç o, kudrettir, çünkü o daha önce hiç bir kudretin itiraf edemediklerini itiraf etme cüretini göstermiştir. Hitler ve Stalin bile cesaretlerini insanların sonsuza kadar gür, eşit ve mutlu olacağı bir cennete kaldırım taşı o.

sundular. Bizim için kudret araç değildir, son amaçtır. Evet, şimdi artık öğrenebilirsiniz; bizim kudretimizin anlamı da kudrettir. Sonsuza değin var olacak bir kudret. Ve biz seçilmiş ölümlüler onun rahipleriyiz. Bizler yok olmayan bir organizmanın değişen hücreleriyiz. Kasten buna eski moda bir ad verildi, parti dendi ki Parsons gibi basit insanlar düşünebilsinler, onların anlayabileceği düzey aşılmasın. Eski dinlerin hepsi, bütün devrimler hep sevgi, adalet ve mutluluk üzerine kurulmuştu. Hepsi kendilerini ikide bir patlayan bir yanardağın tepesinde buldular. Bizim kudretimizin sarsılmaz olması için temeli nefretten, adaletsizlikten, eziyetten oluşuyor. Dış Parti geleceğin dünyasının göztergesi bugün. Aile, dostluk, sevgi, sanat, gülmek - hepsi yakında yok olacaklara ama buna rağmen günde üç kez Emmanuel Göldstein'in sapık fikirleri olarak lanetlenecekler... ve Kardeşlik de sizin gibi soysuz idealistleri birer sinek gibi yakalamak için kalacak. Siz tesadüfen, açık açık nefret ettiğiniz karınızı uçuruma itmemele kendinizi ele verdiniz. Benim sizinle yedi yıldır oynadığım oyun tekrar tekrar, kuşaktan kuşağa oynanmaya devam edecek ta ki siz ve sizin gibiler nefret ettiğiniz bu kudreti kavrayana onun parçası olana ve sevene kadar.

WS - Bunu yapamazsınız!

O'BRIAN - Neyi yapamayız?

WS - Böyle bir dünya yaratamazsınız!

O'BRIAN - Neden?

WS - Bir uygarlığı, bir kültürü nefret, korku ve gaddarlık üzerine kuramazsınız!

O'BRIAN - Niye?

WS - Yaşayamaz. Kendi içinde çarpışacaktır, insanlık ruhunu kaybetmiş biri gibi intihar edecektir.

O'BRIAN - Öyle mi... acaba siz bu ruha sahip misiniz?

WS - Evet!

O'BRIAN - Ve kendinizin ahlâki açıdan bizden üstün olduğuna inanıyorsunuz?

WS - Evet, üstün olduğuma inanıyorum!

O'BRIAN - (parmaklarını şıklatır)

Görünmeyen bir hoparlörden konuşan üç ses duyulur.
bu tanık olduğumuz konuşmanın kaydıdır.

O'BRIAN'ın SESİ - ...düzenbazlık yapmaya, uyuşturucu maddeleri kitle-
lere yaymaya, salgın hastalıkların genişlemesi için
çalışmaya hazır mısınız?

WS ve JULIA'nın SESLERİ - Evet.

O'BRIAN'ın SESİ - Yanlış ağıllarla çocukları öldürmeye hazır mısınız?

WS ve JULIA'nın SESLERİ - Evet.

O'BRIAN - (elini gene şıklatır, sesler susar, WINSTON'a bakmaktadır)

WS - En önemlisi eksikti; partinin gücünü zedeleyecek herşeyi
yapmaya...

O'BRIAN - Bu önemsiz bir nüans dostum Winston. Bütün bunları herhangi
bir amaç için doğru olarak kabul ettiğiniz anda siz de biz-
lerden birisiniz. Bu iki kere iki beş örneğiyle aynı şey.

WS - Hayır, buna rağmen asla sizlerden biri olmayacağım.

O'BRIAN - Yalnızca size ait olan ruhunuzun en ufak bir parçasını dahi
acaba tanıyor musunuz? Bir sığınak. Kişiliğinizin bir tohu-
munun filizlenmek için sürüldüğü bir sığınak.

WS - Evet!

O'BRIAN - Doğru. Bence de Julia'yı seviyorsunuz.

WS - Evet, seviyorum.

O'BRIAN - Ve hep seveceksiniz.

WS - Ve hep seveceğim. Bu duyguma karşı işleyecek hiç bir kud-
retiniz yok. İşkence sonunda bunun aksini de haykırsam
her zaman içimde yaşayacaktır ona olan aşkım. Duygularımı
ancak benimle birlikte öldürebilirsiniz ve bu da demektir
bu duygular atmosfere yapışıp kalacaktır.

O'BRIAN - Bahse girermisiniz?

WS - Yaşamımdan başka ortaya koyacak bir şeyim yok.

O'BRIAN - Hayır var. Sevginiz. Daha sonra Büyük Birader'e yönelecek
bu sevgi.

WS - (bağırarak) Ben Büyük Birader'den nefret ediyorum.

O'BRIAN - Güzel, bahis geçerli. (ellerini çırpar) 101 numara!

Bir alarm sinyali duyulur. CHARRINGTON'un odasından tanıdığımız iskemle getirilir, bir polis WINSTON'u iskemleye bağlar. Bu arada sahne değişmekte, beyaz duvarlar birbirinden ayrılarak yok olmaktadır. Sahne CHARRINGTON'un odasına dönüşür; burası gerçekten odadır, yoksa onun bir kopyası olarak mı yapılmıştır anlayamıyoruz.

O'BRIAN gaz lambasının ışığını açar. JULIA bir başka iskemleye bağlanmıştır. WINSTON ile karşı karşıya getirilmişlerdir, yüzleri birbirlerine çok yakındır.

WS

- Julia! Sevgilim! Seni seviyorum Julia! Ne olurda olsun sana asla ihanet etmeyeceğim!

JULIA yanıt veremez. Ağzında bir tıkaç vardır. Yalnızca gözleri parıldar.

O'BRIAN - 101 numaralı odayı duymuş olmalısınız.

WS

- (Bakışlarını JULIA'dan ayırmadan) Evet.

O'BRIAN

- 101 numaralı odada insanı dünyada en korkunç en kötü şey bekler.

WS

- (halâ sadece JULIA'ya bakmaktadır) Şansınıza küsün, burada aşkın karşısında en korkunç en kötü şey bile çaresiz kalır

O'BRIAN

- Aslında dünyanın en kötü şeyi kişiden kişiye değişir. İnsanlar sayısız ölüm biçimlerinden birini seçme gücünü bulabilirler, kazığa sokulmak yerine parçalanmayı tercih edebilirler. Kimileri için sıradan olan bazı şeyler bile diğerleri için dünyanın en kötü şeyi olabilir. Fakat herkes için dayanılmaz olan bir şey mutlaka vardır. İnsanı çaresiz ve umutsuz bırakan bir şey. Bunun cesaret veya korkaklıkla da ilgisi yoktur. Bu içimizde var olan çok eski bir içgüdüdür. Peki, sizin için dünyanın en kötü şeyi olan ve hep de öyle olacak şeyin ne olduğunu biliyor musunuz?

WS

- (titremeye başlar)

O'BRIAN

- Evet, biliyorsunuz. (ellerini çırpar)

UŞAK MARTIN beyaz tulumları içinde gözüktür. Elinde etrafı demir çubuklarla kaplı iki tarafında eskrim

maskesine benzer nesnelerin bulunduğu bir kafes taşımaktadır. Kafesin içinde gri renkte ıslığa benzer sesler çıkaran yaratıklar bulunmaktadır. Kafesin üzeri yarı örtülü olduğundan tam görülmemektedirler.

O'BRIAN - Sizin durumunuzda dünyanın en kötü en dayanılmaz şeyi fareler.

WS - (bağlarını karşı koyan hareketlerde bulunup dehşet içinde fısıldar) Yooo.. hayır... bunu yapamazsınız...

O'BRIAN - Yapabilirim, yapacağım da. Kâbus değil bu Winston, tatlı tatlı uyanabileceğin bir kâbus değil. Çin İmparatorluğu zamanında ~~za~~ cezalandırmalarda kullanılan bu kafesin nasıl çalıştığını anlatayım sana istersen. Maske tam bir yüze oturacak şekilde yapılmıştır ve fareler ise çıldırarak kadar açtır. Aradaki bölme kaldırıldığında fareler ok gibi fırlayıp yüze saldırırlar. Sizin yüzünüze Winston, günkü fareler her zaman erkeği tercih ederler. Kadınları tercih ettikleri çok nadirdir. Ancak sanırım bu pek birşey de-
ğiştirmiyor çünkü siz zaten sevdiğiniz kadını böyle bir sondan kurtarmak istersiniz. - Martin!

MARTIN kafesi WINSTON ve JULIA'nın yüzleri hizasına getirir. Hayvanların çıkardıkları sesler, kafesin kenarlarına tırmanmaları, dişlerinin gıcırtiları artan bir sesle duyulmaktadır. WINSTON zangır zangır titremektedir.

O'BRIAN - (WINSTON'un tarafındaki ara bölmeyi işaret eder) Burayı çek Martin - Vedalaşabilir miyiz? Ve tabii aynı zamanda kendimi de takdim edeyim. Aslında benim adım Emmanuel Goldstein!

WS - (deli gibi bağırır) Hayır! Bana değil! Hayır! Julia'ya yapın! Bana değil! Ona yapın!. Yüzünü yırtın o orospunun, parçalayın etlerini!

UŞAK iki tarafın da bölmelerini açmaz. Aksine kafesin tabanını çekerek açar. İçeriden yere düşenler yapay fareler ve bir ufak teyptir. Sonra kafesi alır ve götürür. WINSTON SMITH ter içinde, soluk soluğadır ve titremektedir.

JULIA'da hiç bir hareket yoktur. Gözlerinde de hiç bir ifade görülmemektedir. İskemlesi ve kendi yavaş yavaş kaybolur. WINSTON bunun farkında değilmiş gibi gözükmemektedir. Bağları çözülmüştür, serbesttir.

Sahne birden ikiye ayrılır ve iki yarısı birbirinden uzaklaşırken ortada bir merdiven belirir. Merdiven modern bir tahta uzanmaktadır. Tahtın arkasında Büyük Birader'in dev posterı asılı durmaktadır. UŞAK MARTIN yavaş yavaş basamaklara tırmanır. Yukarı vardığında üzerindeki beyaz tulumu çıkarır, içinden gri bir üniforma çıkar. Tahta oturur ve yüzündeki maskeyi çıkarır. Maskenin altından Büyük Birader'in yüzü çıkar. Dostça bir gülümseyişle WINSTON'a eliyle işaret eder.

BÜYÜK BİRADER - (anaç bir tavırla) Winston... Winston...! Gel bakayım, gel bana...!

Büyük bir orkestra hafif ve yumuşak bir tonda Okyanusya marşını çalmaktadır. Bir çocuk korusu söylemektedir.

KORO

- ...partinin önderliğinde
Büyük Birader'in izinde
Zafere koşuyoruz
Zafere koşuyoruz
Okyanusyam
Barışçı ve yeşil
Okyanusyam
Yaşayacak sonsuza değin

O'BRIAN WINSTON'a yaklaşır ve ona camdan kâğıt ağırlığını uzatır. WINSTON alır ve elinden fırlatır ona. Kırılan camın sesi duyulur. WINSTON önce yürüyerek sonra sürünerek merdivenleri çıkar. Büyük Birader'in önüne vardığında diz çöker ve ağlar.

BÜYÜK BİRADER - (elini şefkatle Winston'un başına koyar)
Ağlama Winston, artık benimlesin.

WS

- (onun elini öper ve başını onun kucağına dayar - mutl
bir baba-oğul görüntüsüdür bu.)

Karanlık. Şarkı değişir. Modern bir orkestra bildiğimiz bir pop düzenlemesi şeklinde modern tarzda çalmaktadır. Şarkıyı ünlü bir pop yıldızı söylemektedir.

POP YILDIZI - Nefis bir Ağustos günüydü
Ağustos günü, Ağustos günü
Nefis bir Ağustos günüydü
İçimde güneşe yatma arzusu
Yatıyorum sereserpe, sereserpe

BİR KADIN SESİ - (yaklaşır) Gazoz var, patlamış mısır, çukolata!

Işık yanar. Sahne son kez değişmiştir. Bu içinde bulunduğumuz tiyatro salonuna benzer bir sinema salonudur. Üzerinde reklamların oynamakta olduğu bir sinema perdesi bizi salondakilerden ayırmaktadır. Yer gösterici kadın elinde fener, birşeyler satmaktadır. Pop şarkısı devam etmektedir. Yer gösterici kadın ilk sırada tek başına büzülmüş oturan Winston Smith'e doğru gelir. Yer gösterici kadın çamaşırcı kadını andırmaktadır.

YER GÖSTERİCİ KADIN - Hey, beyefendi!

WS - (korkarak uyanır)

YER GÖSTERİCİ KADIN - Bir şey mi var?

WS - Ne? Hayır.. (etrafa bakar) neredeyim ben?

YER GÖSTERİCİ KADIN - Nerede olacak, sinemada!

Fenerin ışığında WINSTON oyunun tüm oyuncularını günümüz kıyafetlerinde etrafında otururken görür. Kimi birşeyler yemektedir. Kimi sohbet etmekte filmi beklemektedir.

WS - Aaaa evet.. (burnunu çeker) ben sadece... şimdi ne var...?

YER GÖSTERİCİ KADIN - Aynısı baştan oynayacak! (Battıklarını gösterir bir şey ister miydiniz?)

WS - Hayır, teşekkürler. Çıkacağım zaten. (Hemen kalmaz, biraz kendine gelmek için bekler ve bu neç

le perdeye bakar.)

Şimdi gerçek 1984'den görüntüler oynamaktadır. Sanırım pek iç açıcı olmayan, ümit ederim ki (x) belki biraz daha gönül ferahlatıcı görüntülerdir bunlar. Gösteriler, mitingler, savaş sahneleri, kadın cesetleri, açlıktan ölmek üzere olan çocuklar. Görüntülerle birlikte bir konuşma yoktur, müzik çalmaktadır. Yine Beethoven'in bir eseri : 9. Senfoninin sonu. Biraz sonra WINSTON esner saatine bakar, kalkar ve oturduğumuz gerçek salondan geçerek çıkar. Film ve müzik biter.

S O N

(x) Oyun Kasım 1983'de yazılmıştır.